

Abdurrahman Şeref Güzelyazıcı'nın Yayınlanmamış Şiirleri

Unpublished Poems of Abdurrahman Şeref Güzelyazıcı

Necmi Atik*

Abstract: Abdurrahman Şeref Güzelyazıcı, a prolific writer who wrote works in different fields and died while continuing his duty as Mufti of Istanbul, is one of the most important figures of classical Turkish literature and one of the distinguished personalities raised by the Turkish nation in the last period which was transferred from the Ottoman Empire to the Republic. Güzelyazıcı, who was raised in a family of experts in science and art in the last period of the Ottoman Empire, wrote hundreds of poems in aruz and syllable meter using the pseudonym "Şeref". One of his works in the field of poetry, Eylül Yaprakları, was published in 1938, and Gönül Yolcuları, in 1944, when he was alive, and after his death, his Divan, consisting of 582 poems, was studied and published by Emrah Gökçe. His works named Bahar Branches, Truth Flowers, Telden Tele, Mezar (Makber naziresi), which were determined to be among the poetry books, could not be reached. Güzelyazıcı became a special student of Muhammed Hamdi Yazır from Elmalı, whom he said "I am a drop from that sea" when he was studying at the Faculty of Theology affiliated to Daru'l-Fünûn, and he declared that he benefited a lot from his teacher. As can be understood from the poems we identified in the researches we conducted on Elmalılı's heritage, Güzelyazıcı visited his teacher frequently until his death. During these visits, he presented his own handwritten poems to his teacher, who was also a poet, at different times. According to our observations, among these poems, there are 44 ghazals and 11 nazîre poems belonging to Güzelyazıcı in Elmalılı's heritage. Some of the poems in the aforementioned heritage works are included in the published works of Güzelyazıcı. The subject of our study is about 34 poems with 26 ghazals and 8 nazîre, which are in Elmalılı's heritage works and are not included in Güzelyazıcı's works and will be published for the first time. With this study, the unknown poems of Güzelyazıcı, who is considered one of the last representatives of aruz prosody, will be brought to our history of classical Turkish literature.

Structured Abstract: Abdurrahman Şeref Güzelyazıcı, who was born in the town of Petrich in the Serez Sanjak of Thessaloniki Province in 1904 and passed away in Istanbul in 1978, is a scholar and writer who grew up in the last period of the Ottoman Empire and held important positions in the Republic of Turkey. He created works in different fields with his knowledge and dominance of Arabic, Persian and French. In addition to his duties in different libraries, he taught Turkish and religion in secondary and high schools affiliated to the National Education, and taught tafsir, usûl-i fîqh, hadith and usûl-i hadith at Imam Hatip High School. A very important feature of Güzelyazıcı, who is known for writing works with religious content, such as *Religious Lessons*, *Immutable Texts of Ahl al-Sunnah*, *Sermons from the Fatih Minbar* to Believers, during his mysticism, teaching religion lessons and his duties under the Presidency of Religious Affairs. He wrote hundreds of poems in aruz meter. The search for renewal of the Ottoman Empire, especially in the last period, reached its peak in the XIX. with the second half of the 20th century, it began to be seen and felt in all areas of life. These new

* Dr., Bağımsız Araştırmacı
Dr., Independent Researcher
ORCID 0000-0001-7370-8577
necmiatik@hotmail.com

Cite as/ Atıf: Atik N. (2024). Abdurrahman Şeref Güzelyazıcı'nın yayınlanmamış şiirleri. *Turkish Studies - Religion*, 19(1), 23-65. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.72230>

Received/Geliş: 01 September/Eylül/2023

Accepted/Kabul: 20 March/Mart 2024

Published/Yayın: 25 March/Mart 2024

Checked by plagiarism software



searches have also transformed the long-established literary tradition and classical Turkish literature has started to leave the scene gradually. Classical Turkish literature, which weakened gradually in the early years of the republican period, left its place to modern trends after a while, and apart from a few poets, there were no poets who wrote poetry in aruz meter. Abdurrahman Şeref Güzelyazıcı is undoubtedly one of the few prosody poets composed of Tevfik Fikret (d.1915), Mehmet Akif Ersoy (d.1936), Abdülhak Hamid (d.1937), Yahya Kemal (d.1958), and even the last one.

We have no information about when Güzelyazıcı started his studies in the field of literature. Considering his success in this field, it can be said that he was engaged in poetry at an early age. He dedicated his first poetry book to Tahir Olgun in 1938 and published it under the name *Eylül Yaprakları* at the Company Mürettibiye Printing House in Istanbul. In the first poetry book, which consists of 133 pages and includes 69 poems, most of his poems are in syllabic form and Ahmed Pasha, Necâti Bey, Habîbî, Fuzûlî, Bâkî, Nev'î, Feridun Bey, Şeyhülislâm Yahya, Nedîm, Enderunlu Vâsîf, Recâizâde Mahmud Ekrem, Ali Rûh İsmail Safa, Süleyman Nazif, Tahiru'l-Mevlevî, Su'ûd Yavsi, Hamâmizâde İhsan, Necati Işılav have ghazals written in prosody as nazire. He published his second book of 38 poems, in which he wrote a nazire to Şerafettin Yaltkaya and Yahya Kemal and mostly used aruz meter, in 1944 under the name *Gönül Yolcuları* in Sinan Printing and Publishing House. Güzelyazıcı attracted attention with these poetry books and started to be known as a nazire and naat poet with the nazires and naats he wrote. It is understood that Güzelyazıcı also carried out extensive divan work with the two poetry books he published. By making selections from the poems he wrote, he had some of his poems published, within the bounds of possibilities, and wanted to complete and print his original divan. Emrah Gökçe studied Güzelyazıcı's divan consisting of 5 eulogies, 15 masnavi, 10 muhamme and tahmis, 53 murabba, 8 sonnets, 371 ghazals, 20 stanzas and 100 couplets. and the Presidency of Religious Affairs was published in 2022. With this study, another very important work has been brought to our history of classical Turkish literature.

Güzelyazıcı is one of the special students of Muhammed Hamdi Yazır from Elmalı. Güzelyazıcı, who frequently visited Elmalı, whom he loved and respected very much, presented or gifted the poems he wrote to his teacher, and at the same time wanted to get ideas and opinions from his poet teacher about his poems. There are 44 ghazals and 11 nazires, a total of 55 poems, which we have identified as belonging to Güzelyazıcı, in Elmalı's heritage. In our research, it has been seen that 21 of the 55 poems in question are in the published works of Güzelyazıcı, and it has been understood that the remaining 26 ghazals and 8 nazires, 34 poems in total, have not been published yet. Our study is on Güzelyazıcı's poems that he wrote in eight different meters with the most used aruz patterns of Classical Turkish poetry. In the poems, the prosody of fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilâtün is in the first place. Mefâ'ilün / mefâ'ilün / mefâ'ilün / mefâ'ilün is in the second place and the third is mefâ'ilün / fe'ilâtün / mefâ'ilün / fe'ilün. In poems written with 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, and 16 couplets, the most used couplet number is the 7 couplet. The eight unpublished nazires of Güzelyazıcı are the poems of Bâkî, Namık Kemal, Hersekli Arif Hikmet, Emiri, Muallim Nâci, Muhyiddin Râif, Tahiru'l-Mevlevî/ İffet Bey and Hüseyin Sîret Bey.

There is a strong bond between language and style in the expressions in Güzelyazıcı's poems, and the unity of language and harmony manifests itself in each of his poems. It can be easily said that Güzelyazıcı, who reveals his knowledge and dominance of Arabic and Persian with the words and compositions he uses, has a high literary power and a rich vocabulary in expressing his feelings. According to the period, he used a simple, fluent and impressive style in his poems. It is also possible to find traces of his social and professional life in his poems. As a result, we believe that the 34 unpublished poems of Güzelyazıcı, who used prosody very successfully in all aspects such as form, language, style and content, will make significant contributions to the history of classical Turkish literature.

Keywords: Classical Turkish Literature, Abdurrahman Şeref Güzelyazıcı, Poetry, Ghazal, Nazire.

Öz: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e intikal eden klasik Türk edebiyatının önemli sîmâlarından ve Türk milletinin son dönemde yetiştirdiği mümtaz şahsiyetlerden birisi de farklı alanlarda eserler kaleme almış velûd bir yazar olan ve İstanbul Müftülüğü vazifesini sürdürürken vefat eden Abdurrahman Şeref Güzelyazıcı'dır. Osmanlı Devleti'nin son döneminde ilim ve sanat ehli bir aile içerisinde yetişmiş olan Güzelyazıcı, "Şeref" mahlasını kullanarak aruz ve hece vezninde yüzlerce şiir kaleme almıştır. Onun şiir sahasındaki çalışmalarından olan *Eylül Yaprakları* adlı eseri 1938 yılında, *Gönül Yolcuları* adlı eseri de 1944 yılında sağlığında yayınlanmış,

vefâtından sonra ise, 582 manzûmeden oluşan Divan'ı, Emrah Gökçe tarafından neşredilmiştir. Şiir kitaplarından basılacaklar arasında bulunduğu tespit edilen *Bahar Dalları*, *Hakikat Çiçekleri*, *Telden Tele*, *Mezar* (Makber naziresi) adlı eserlerine ise ulaşılammıştır. Güzelyazıcı, Dâru'l-Fünûn'a bağlı İlahiyat Fakültesi'ni okuduğu yıllarda, "Ben o deryadan bir katreyim" dediği Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır'ın özel talebesi olmuş ve kendisi, hocasından çok istifade ettiğini beyan etmiştir. Elmalılı'nın metrukâtında yaptığımız araştırmalarda tespit ettiğimiz şiirlerinden anlaşılacağı üzere Güzelyazıcı, vefatına kadar hocasına sık sık ziyarette bulunmuştur. Bu ziyaretleri esnasında aynı zamanda bir şâir olan hocasına, farklı zamanlarda kendi el yazısı ile yazdığı şiirlerinden takdim etmiştir. Tepitlerimize göre bu şiirlerden Elmalılı'nın metrukâtı içerisinde Güzelyazıcı'ya âit 44 gazel ve 11 nazîre şiiri bulunmaktadır. Söz konusu metrukâtındaki şiirlerden bir kısmı Güzelyazıcı'nın yayınlanmış eserlerinde yer almaktadır. Çalışmamızın konusu, Elmalılı'nın metrukâtında bulunan ve Güzelyazıcı'nın eserlerinde yer almayan ve ilk defa yayınlanacak olan 26 gazeli ve 8 nazîresi üzerinedir. Bu çalışmamız ile, klasik Türk edebiyatı tarihimize aruzun son temsilcilerinden biri sayılan Güzelyazıcı'nın bilinmeyen şiirleri de kazandırılmış olacaktır.

Anahtar kelimeler: Klasik Türk Edebiyatı, Abdurrahman Şeref Güzelyazıcı, Şiir, Gazel, Nazîre.

Giriş

Klasik Türk edebiyatının en zengin kaynağı ise hiç şüphesiz nazımdır. Meşhur eseri Kâmûs-i Türkî'de Şemsettin Sâmî, şiirin vezinli ve kafiyeli söz olduğunu ifade ettikten sonra, şiirin mânen güzel hayalleri ve tasavvurları/zihinde canlandırmayı içermesi gerektiğini belirtmektedir. Ona göre, gayret ve eğitim-öğretim görmekle şiir yazılamaz, söylenemez, şairlik tabîi bir yetenek ile mümkün olabilir (Sami, 1978, s. 778).

Selçuklu Devleti'nin kurulmasıyla Türklerin Anadolu'da yerleşik hayata geçiş sürecinde, klasik Türk edebiyatının temelleri oluşmaya başlamış, bu dönemde edebiyat dilinde daha çok Arapça ve Farsça dillerinin tercih edilmesi ile Türk edebiyatı gelişimi çok yavaş olmuştur (Pekolcay, 1994, s. 108). Klasik Türk edebiyatının ilk temsilcisi Hoca Dehhânî kabul edilmektedir. Selçuklu Devleti'nde Hoca Dehhânî ile başlayan ve Osmanlı'nın yıkılmasına kadar uzanan yedi asırlık dönemde, klasik Türk edebiyatı alanında sayısız edip ve şâir yetişmiştir (Ersoy&Ay, 2017, ss. 19-30). Osmanlı'nın son devirlerinde yetişmiş ve Cumhuriyet'e geçiş döneminde Osmanlı'nın bakâyası kabul edilen Türk edip ve şairleri de klasik Türk edebiyatında birçok eser kaleme almışlardır. Osmanlı'dan Cumhuriyet'e intikal eden şâirler arasında Ahmet Haşim (ö.1933), Mehmet Âkif Ersoy (ö.1936), Leyla Hanım (ö.1936), Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır (ö.1942), Remzi Akyürek (ö.1944), Ahmed Tâhirü'l-Mevlevî /Tahir Olgun (ö.1951), Veled Çelebi İzbudak (ö.1955), Yahya Kemal Beyatlı (ö.1958), Yaman Dede/Mehmet Kadir Keçeoğlu (ö.1962) gibi kişiler bulunmaktadır. Söz konusu şairlerden birisi de Abdurrahman Şeref Güzelyazıcı'dır.

I. Abdurrahman Şeref Güzelyazıcı'nın Hayatı

Abdurrahman Şeref Güzelyazıcı, 20 Safer 1322/6 Mayıs 1904 tarihinde, bir Hıdırellez günü, Selânik vilayetinin Serez sancağına bağlı Petriç kasabasında dünyaya geldi (İstanbul Müftülüğü Meşihat Arşivi; Yatgın, 2015, ss. 144-149; Büyük Gazete, 1976, s. 1; Bayındır, 1996, ss. 331-332). Babası, Sengelli, Petriç Fazlı Ağa Camii imamı ve Petriç Fazlı Ağa Medresesi müderrisi Hafız İbrahim Edhem Efendi, annesi, müderris ve hattat Hacı Ali Siyami Efendi'nin kızı Latife Hanım'dır. Dedelerinin hattatlığından dolayı, ağabeyi Abdullah Hulûsî Bey'le "Güzelyazıcı" soy ismini aldılar (Diriöz, 1971, s. 9). Güzelyazıcı, dört yaşında babasını, dokuz yaşında da annesini kaybetti. İlkokula Petriç'te, Hoca Halil Efendi'de başladı. 1912 yılında Balkan Harbi'nin çıkması üzerine ağabeyi Abdullah Hulûsî Bey ile önce İstanbul'a geldiler, daha sonra Amasya'ya geçtiler. Güzelyazıcı, ilkokula Amasya'da Pandelli ilkokulu'nda devam etti. Amasya'da bir sene kaldıktan sonra, Tekirdağ'ın Vize kazasına bağlı Saray kasabasına yerleştiler. Saray'da, Ayazpaşa İlkokulu dördüncü sınıfında iken, ağabeyi Abdullah Hulusi Bey tarafından İstanbul'a getirildi ve girdiği imtihanla

başarılı olarak Dâru'l-Hilâfeti'l-'Aliyye Medresesi'nin ibtidâ-i hâriç kısmına kaydedildi. Üç yıllık tahsilden sonra, ibtidâ-i dâhile geçti ve 1924 yılında mezun oldu (Diriöz, 1971, s. 10).

Güzelyazıcı, lise sonrası Tıbbiye'ye yazıldı, lakin maddi imkansızlıklardan dolayı Tıbbiye'yi bırakmak zorunda kaldı ve İstanbul Dâru'l-Fünûn'a bağlı İlahiyat Fakültesi'ne geçti. Tahsilini sürdürebilmek için öğretmenlik, müezzin ve kayyımlik, kütüphanecilik hizmetlerinde bulundu (Yatgın, 2015, s. 144; Diriöz, 1971, s. 10). İlahiyat Fakültesi'nde öğrenim gördüğü yıllarda bilhassa Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır'dan çok istifade etti. Arapça ve Farsça dillerine hâkim olan Güzelyazıcı, Doğu dilleri yabancı dil statüsünde sayılmadığı için Fransızca'yı da öğrendi. 1927 yılında İlahiyat Fakültesi'nden mezun olan Güzelyazıcı, memuriyet hayatına 1927 yılında Millet Kütüphanesi'nin Pertevpaşa Bölümü'nde bin kuruş (10 lira) maaş ile başladı. Güzelyazıcı, 1950 yılında İstanbul İl Müftülüğü murakıplığına tayin edilene kadar, Murad Molla Kütüphanesi, Nuruosmaniye Kütüphanesi, Süleymaniye Kütüphanesi memurluğu, Vefâ Lisesi ve Zeyrek Ortaokulu'nda Türkçe dersleri öğretmenliği, Çapa Kız İlköğretmen Okulu'nda din dersleri öğretmenliği, İstanbul İmam Hatip Lisesi'nde tefsir, usûl-i fıkıh, hadis ve usûl-i hadis dersleri öğretmenliği, Tophane İlyas Çelebi Camii imam-hatipliği, mürşidi Hasib Efendi'nin isteği üzerine Şehzade Camii'nde Cuma namazı öncesi vaaz-irşad görevlerinde bulundu (Yatgın, 2015, s. 145; Diriöz, 1971, s. 10; Bayındır, 1996, s. 332; Çoştı, www.yesevi.edu.tr, 2019)

Güzelyazıcı, 1950 yılında Süleymaniye Kütüphanesi'nde görevde bulunduğu dönemde, İstanbul Müftülüğü'nde, vaizlik ve hademe-i hayrat murakıplığı görevine tayin edildi. Ayrıca bu dönemde, Eğitim Enstitüsü'nde 2, İstanbul Kız Lisesi'nde 5, İmam-Hatip Lisesi'nde 2 saat derslere girdi. (Işık&Büyüker, 2019, s. 210) Güzelyazıcı, 1963-68 yılları arası Fatih Camii'nde fahri hatiplik görevinde bulundu ve görevi sırasındaki verdiği hutbeleri iki çiltlik bir kitapta toplayıp yayınladı. 1971 yılında Ali Fikri Yavuz'un Kadıköy Müftülüğü'ne atanmasıyla boşalan İstanbul Müftülüğü'ne, 22 Kasım 1972 yılında atandı ve bu vazifesini 15 Mayıs 1978 tarihindeki vefâtına kadar İbnülemin Mahmut Kemal İnal Vakfı başkanlığı ile birlikte yürüttü (İstanbul Müftülüğü Meşihat Arşivi).

1934 yılında kızı Hilal Cavidan ve 1937 yılında eşi Hürmüz Hanım'ın vefatından sonra, 1940 yılında Kevser Hanım'la ikinci evliliğini yapan Güzelyazıcı'nın, bu izdivaçtan da iki erkek, dört kız çocuğu dünyaya geldi.

Güzelyazıcı, yaşadığı rahatsızlığı sebebi ile 28 Nisan 1978'de Vakıf Gurabâ Hastanesi'ne kaldırıldı ve nakledildiği İstanbul Tıp Fakültesi Hastanesi'nde tedavisi devam ederken, 15 Mayıs 1978 tarihinde vefat etti. Cenazesi 17 Mayıs 1978 günü Fatih Camii'nde kılınan cenaze namazının ardından, mürşidi Nakşibendî şeyhi Serezli Hasib Efendi'nin Edirnekapı Şehitliği Sakızağacı bölümündeki kabrinin yanına defnedildi.

a. Eserleri

1. *Eylül Yaprakları*: Güzelyazıcı, 133 sayfalık ilk şiir kitabı olan ve 69 şiirden oluşan *Eylül Yaprakları*'nı İstanbul'da bulunan Şirketi Mürettibiye Basımevi'ne, ilk sayfasına “*Bu kitabı, edebî ışıklarıyla beslendiğim muhterem edip, hocam Tahir Olgun'a ithaf etmekle duyduğum şeref sonsuzdur. 16/8/1938*” notuyla 1938 yılında bastırmıştır. Tahir Olgun'un, ithaf sonrası yazdığı teşekkür yazısı da söz konusu kitabın başında yer almaktadır. Eser, Eylül Yaprakları, Akşam Gölgeleleri, Sahil Masalları, Bekâdan Sesler, Gazeller ve Nazireler başlıklı bölümlerden oluşmaktadır. Güzelyazıcı, yaşadığı acıları dile getirildiği şiirlerinin çoğunu hece, bir kısmını ise aruz vezninde yazmıştır.

2. *Gönül Yolcuları*: Güzelyazıcı'nın yayınlanan ikinci şiir kitabıdır. Hem hece hem de aruz vezniyle yazılan ve 38 şiirden oluşan kitap 64 sayfadır ve Sinan Matbaası ve Neşriyat Evi'nde yazar tarafından 1944 yılında bastırılmıştır. Kitap, Gönül Yolcuları, Perişan Çiçekler, Gazeller ve Şarkılar adlı bölümlerden oluşmaktadır.

3. *Ehl-i Sünnet İnanışının Değişmez Metinleri*: Güzelyazıcı'nın 1947 yılında yayınlanan eseri 32 sayfalık itikad risâlesi şeklindedir. Müellif, Fıkıh-ı Ekber, Akâid-i Adudiyye, Akâid-i Nesefi, Kasîde-i Nûniyye ve Emâli gibi temel akâid eserlerinden istifade ederek 137 maddelik bir risâle yazmıştır.

4. *Din Dersleri*: 1957 yılında neşredilen eser 256 sayfadan oluşmaktadır. Güzelyazıcı'nın üç cilt halinde düşündüğü eserin sadece ilk cildi yayınlanmıştır. Yayınlanan ciltteki konular, Kitap, sünnet, icmâ-ı ümmet, kıyas-ı fukahâ, ictihâd, Allah'a iman, meleklerle iman, kitaplara iman, peygamberlere iman, Hz. Muhammed'e (s.a.v.) iman, âhirete iman ve kadere iman bölümlerinden oluşmaktadır.

5. *Fatih Minberinden Mü'minlere Hutbeler*: Eser iki cilttir. Birinci cildi, ilk olarak 1966 yılında, ikinci cildi 1970 yılında yayınlanmıştır. Ahmet Turan Aslan'ın düzenlemesiyle yapılan baskının birinci cildi 687, ikinci cildi 656 sayfadan oluşmaktadır. Eserde, Güzelyazıcı'nın Fatih Camii'nde 1963-68 yılları arası verdiği hutbeler yer almaktadır.

6. *Divan-ı Şeref*: Güzelyazıcı'nın mürettep ve aruz veznindeki şiirlerinden oluşan divanıdır. Eser, 5 kasîde, 15 mesnevî, 10 muhammes ve tahmis, 53 murabba, 8 sone, 371 gazel, 20 kıta ve 100 beyit olmak üzere 582 manzumeden oluşmaktadır. Divan, Emrah Gökçe tarafından çalışılmış ve Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından yayınlanmıştır (Gökçe, 2021, 752 s.).

Güzelyazıcı'nın yayınlanmamış eserleri ise şunlardır: *Dîvân-ı Şeref*, *Bahar Dalları*, *Hakikat Çiçekleri*, *Telden Tele*, *Mezar* (Makber Naziresi), *Yeni Türk Aruzu*, *Hakikat Meclisleri*, *İman Mes'eleleri*, *Berzah Geceleri* (Kabir hayatı), *İmam Azam ve Fıkıh-ı Ekber*, *Fatiha Tefsiri*, *Ayetü'l-kürsî Tefsiri*, *Kasîde-i Bürde Tercümesi*, *Kasîde-i Münferice Tercümesi*, *Kadir gecesi*, *Din Bilgisi* (İlmihal), *Cennâtü'l-irfan fî Tefsiri'l-Kur'an* (5 Cilt), *Livâü'l-İslâm fî İlmi'l-kelâm* (2 Cilt) *Gerçekler Baharı Gönüller Esrarı* (Tasavvuf), *İrşâdü'l-Mü'minin ilâ Fezâilü'd-dîn* (hutbeler), *Ruh ve Söylentiler* (ruh hakkında ihtilaflar ve tenkitler), *Rû'yâlar*, *Ta'birler* (Rû'yâlar, Ta'birler hakkında bir etüd), *Nur Günler ve Geceler* (Cuma, Arefe, Bayram, Aşura, Mevlid, Recebin ilk gecesi, Regâib, Mi'rac, Berat, Kadir), *On günler ve Geceler* (Aşr-i Muharrem, Aşr-i Ramazan, Aşr-i Zilhicce) *Muhterem Aylar* (Recep, Şaban, Ramazan, Zilka'de, Zilhicce, Muharrem), *Din Dersleri* (II. Cilt-İbadetler ve Ahlak) (Güzelyazıcı, 1938, s. 134; 1944, s. 66).

b. Güzelyazıcı'nın Edebî Şahsiyeti

Güzelyazıcı, Osmanlı Devleti'nin son döneminde, ilim ve sanat ehli bir ailenin içerisinde yetişmiş, medrese ve tekkenin edep ve kültürünü almış, Arapça, Farsça ve Fransızca dillerini bilen münevver bir âlimdir. Onun çok yönlü yetişmesinde, son devir Osmanlı âlim ve meşâyihini, edip ve şâirlerini yakından tanımasının, onların meclislerinde bulunarak onlardan istifade etmesinin çok büyük etkisi oldu. O, ilminin, irfânının ve diğer yüksek özelliklerinin yanında, aynı zamanda güzel ahlaklı, nâzik ve hatır-şinâs bir insandı. Meserret Dirîöz'ün ifadeleri ile Güzelyazıcı: "Meclis-ârâ, ehl-i dil, hatip ve edipti. Doğuştan şâirdi. Sayılamayacak kadar meziyetleri vardı. O, bir ömür boyu, güzel sıfatlar ve memduh tavırlarla, yâr ve ağıyâr, herkesin, sevgi ve saygısına mazhar oldu." (Dirîöz, 1971, s. 9) Mahir İz, Güzelyazıcı'yı; "O, naîf üslûbuyla, şâir-i güzîde-eser, şâir-i fukahâ, edîb-i lebbî, vâiz-i şehîr-i muhterem, İstanbul Müftülüğü'ne zînetbahş" şeklinde vassfederdi (Yatgın, 2015, s. 144).

Güzelyazıcı'nın şiir ve şâirle alâkalı bir değerlendirmesi de şöyledir: "İman gölgesindeki cennet bahçelerini görebilmek şiirdir. Lakin cennet güzelliklerinden didar tecellîlerin mahrem olmak pek yüksek bir şiir seviyesidir. Şâirlere pek iltifat buyuran ve şiirlerde hikmetler olduğunu açıklayan Risalet-penah Efendimiz'e (sav) şiire bir hakikat rütbesi bahşetmekle hakîkî şâirin ucu Hakk'a giden rabîtalar ve ilhamlarla alâkalı olduğunu da tesbit buyurmuşlardır. Şiir gizli ve umumi bir hakikat ayinesidir. Ondan kim ne kadar koparabilmişse o kimse şâir, onun sözleri de şiirdir" (Gökçe, 2021, s. 105).

Güzelyazıcı, daha çok tercih ettiği ve sayıları dört yüzü geçen gazelleri dışında, naat türünde kaleme aldığı kırka yakın şiiri, onun bir peygamber âşığı olduğunu ispat eder niteliktedir. *Eylül Yaprakları* ve *Gönül Yolcuları* adlı şiir kitaplarında hece vezni ve aruz vezninde şiirleri bulunan şâirin, Divan'ında klasik usûl olan aruz vezni dışında şiir kaleme almadığı görülmektedir. Bu özelliği ile o aruzun son temsilcileri arasında yerini almaktadır.

Her şâir gibi Güzelyazıcı'da pek çok şâirden etkilenmiş, Fuzûlî, Aziz Mahmud Hüdâyî, Yahya Nazım, Yaşar Şâdi Bey, Celâl, Recâizâde Mahmud Ekrem, Hersekli Ârif Hikmet ve Neccarzâde Rızâ'nın şiirlerine tahmis yazmıştır. Yine o, Suûd Yavsî, Enderunlu Vâsîf, Neyzen Tevfik, Muhammed Esad Erbili, Necâti Bey, Nev'î, Kastamonulu Hoca Tevfik Efendi, Şeyhulislâm Yahya, Hamâmîzâde İhsan, Bâkî, Neccarzâde Rızâ, Tâhiru'l-Mevlevî, Necâti Işılav, Recâizâde Mahmud Ekrem, Hüseyin Sîret, Habîbî, Yahya Kemal Beyatlı, Ahmed Paşa, Feridun Bey, Nedîm, Ali Rûhî Bey, İsmâil Safa, Süleyman Nazif, Muhibbî, Fuzûlî, Şerefeddin Yaltkaya, Namık Kemal, Hersekli Ârif Hikmet, Emîrî, Muallim Nâci, Muhyiddin Raif ve İffet Bey'e nazîreler yazmıştır. Eşi Kevser Güzelyazıcı, Abdurrahman Şeref Bey'in edebî neşesini Tahiru'l-Mevlevî'den aldığını, Hüseyin Sîret ve İffet Bey'lerin de sevdiği şâir arkadaşları olduğunu ifade etmiştir (Gökçe, 2021, s. 75).

II. Güzelyazıcı'nın Yayınlanmamış Şiirleri

Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır'ın metrukâtında, talebesi Güzelyazıcı'nın kendi el yazısı ile kaleme alınmış 44 gazel ve 11 nazire şiiri yer almaktadır. Şiirler, farklı ebatlardaki 26 sayfadan oluşan, çizgili, kareli ve çizgisiz birbirinden bağımsız kağıtlara siyah, kırmızı ve yeşil mürekkep ile şâirin el yazısı olan rik'a yazısı ile okunaklı bir şekilde yazılmıştır. Şiirler "Gazel" ve "Nazireler" adlı başlıklarla birbirinden ayrılmış, "Nazireler" başlığının altında nazirenin hangi şaire yazıldığı belirtilmiştir. Şairin "Bana Kalan" başlıklı şiirinde olduğu gibi, bazı şiirlerine dipnotlar düştüğü ve bazı şiirlerinin üst kısmında "Yazıldı" ibaresi görülmektedir. "Yazıldı" ibaresi olan şiirlerin, Güzelyazıcı'nın yayınlanan Divan'ın da olmasından dolayı, şâirin bu ibaresi Divan'a yazıldı veya yayınlayacağı diğer şiir kitaplarına yazıldı şeklinde anlaşılmaktadır.

a. Güzelyazıcı'nın Yayınlanmamış Şiirlerinin Şekil ve Vezin Özellikleri

Elmalılı'nın metrukâtındaki şiirler ile, Güzelyazıcı'nın yayınlanan şiir kitapları olan *Eylül Yaprakları*, *Gönül Yolcuları* ve *Divan*'ı karşılaştırılmış, söz konusu şiirlerden 18 gazel ve 3 nazirenin Güzelyazıcı'nın yayınlanan kitaplarında olduğu tespit edilmiştir. Elmalılı'nın metrukâtındaki 44 gazel ve 11 nazireden, 26 gazel ve 8 nazirenin (gazel) toplamda 34 şiirinin henüz yayınlanmamış olduğu görülmüştür.

Bilindiği üzere divan oluşturmak üzere yazılan gazeller son harflerine göre tertip edilirler ve şairlerde her harfe bir tane dahi olsa bir gazel yazarak harfleri tamamlamak isterler. Aşağıdaki tabloda görüleceği üzere 11 farklı revî kâfiyeli harfte yazılan Güzelyazıcı'nın yayınlanmamış şiirlerinden 34 gazeli harf sırasına göre şöyledir:

Tablo 1: Revi harfleri

Harf		Gazel Sayısı
Elif	ا	1
Be	ب	1
Re	ر	4
Ze	ز	4
Dad	ض	1
Kaf	ق	4
Lam	ل	1
Mim	م	3
Nun	ن	2
He	ه	7
Ye	ی	6

Mücerret kafiyeli gazelerde revi harfinden en fazla “he” ve “ye” sesi kullanılmıştır. Gazellerden biri naat türünde yazılmıştır.

Güzelyazıcı'nın *Eylül Yaprakları* adlı eserinde; Ahmed Paşa, Necâti Bey, Habîbî, Fuzûlî, Bâkî, Nev'î, Feridun Bey, Şeyhulislâm Yahya, Nedîm, Enderunlu Vâsîf, Recâizâde Mahmud Ekrem, Alî Rûhî Bey, İsmail Safa, Süleyman Nazif, Tâhiru'l-Mevlevî, Su'ûd Yavsi, Hamâmizâde İhsan, Necâti Işılav'a, *Gönül Yolcuları* adlı eserinde; Yahya Kemal, Şerafeddin Yalatkaya'ya ve *Divan*'ın da Neyzen Tevfik, Muhammed Es'ad Erbili, Kastamonulu Hoca Tevfik Efendi, Neccarzâde Rızâ, Hüseyin Sîret, Muhibbî'ye nazireler yazdığı bilinmektedir. Güzelyazıcı'nın yayınlanmayan sekiz naziresi ise, Bâkî, Namık Kemal, Hersekli Ârif Hikmet, Emîri, Muallim Nâci, Muhyiddin Râif, Tâhiru'l-Mevlevî&İffet Bey ile Hüseyin Sîret Bey'edir. Söz konusu nazireler; Bâkî'ye mefâ'ilün / mefâ'ilün / mefâ'ilün / mefâ'ilün vezninde ve “cânâ” redifli nazire 7 beyit, Namık Kemal'e mef'ûlü / fâ'ilâtü / mefâ'ilü / fâ'ilün vezninde ve “-bımız” redifli nazire 7 beyit, Hersekli Ârif Hikmet'e fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilün vezninde ve “âyineyi” redifli nazire 7 beyit, Emîri'ye mef'ûlü / mefâ'ilü / mefâ'ilü / fe'ülün vezninde ve “arasında” redifli nazire 6 beyit, Muallim Naci'ye mefâ'ilün / fe'ilâtün / mefâ'ilün / fe'ilün vezninde ve “hüsnünden” redifli nazire 7 beyit, Muhyiddin Raif'e fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilün vezinli ve “-emler görmüşüz” redifli nazire 8 beyit, Tahiru'l-Mevlevî ve İffet Bey'e fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilün vezinli ve “cünun” redifli nazire 16 beyit ve Hüseyin Sîret'e mefâ'ilün / mefâ'ilün / mefâ'ilün / mefâ'ilün vezninde ve “-âb âheste âheste” redifli nazire 7 beyitten, toplamda nazireler 65 beyitten oluşmaktadır.

Güzelyazıcı'nın nazire dışındaki gazellerle birlikte yazdığı 34 şiirinin toplam beyit sayısı 295'e ulaşmaktadır. Klasik Türk şiirinin bütünü dikkate alındığında gazellerin 5 ila 16 beyit olarak yazıldığı, genellikle 7 ve 8 arası beyitli şiirlerin tercih edildiği görülmektedir. Güzelyazıcı, aşağıdaki tabloda görüleceği üzere 11 farklı sayıdaki beyitlerle şiir yazmıştır:

Tablo 2: Beyit sayıları

Beyit Sayısı	Adet	Oran (%)
5 beyitli	2	6
6 beyitli	1	3
7 beyitli	15	44
8 beyitli	5	14
9 beyitli	2	6
10 beyitli	1	3
11 beyitli	2	6
12 beyitli	1	3
13 beyitli	2	6
15 beyitli	2	6
16 beyitli	1	3

Gazellerde 8 farklı vezin kullanılmış olup sayısı ve sıklığını şu tablo ile göstermek mümkündür:

Tablo 3: Vezinler

Vezin	Sayı	Oran (%)
Fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilün	12	35
Mefâ'ilün / mefâ'ilün / mefâ'ilün / mefâ'ilün	7	20
Mefâ'ilün / fe'ilâtün / mefâ'ilün / fe'ilün	5	15
Mef'ûlü / fâ'ilâtü / mefâ'ilü / fâ'ilün	4	12
Mef'ûlü / mefâ'ilün / fe'ülün	2	6
Mef'ûlü / mefâ'ilü / mefâ'ilü / fe'ülün	2	6
Mef'ûlü / fâ'ilâtün / mef'ûlü / fâ'ilâtün	1	3
Mef'ûlü / mefâ'ilün / mef'ûlü / mefâ'ilün	1	3

Tabloda görüleceği üzere her ne kadar 8 farklı vezin bulunmaktaysa da gazellerin çoğunluğunun Türk şiirinin bütününde sıklıkla başvuru alan vezinlerden olduğu ve ilk sırada *fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilün* vezninin yer aldığı görülmektedir. Aruz ilmine vâkıf ve vezne hâkim olduğunu düşündüğümüz Güzelyazıcı'nın şiirlerinde aruzu çok başarılı bir şekilde kullandığını anlaşılmaktadır. Aruza alternatif arayışlarının çok arttığı bir dönemde Güzelyazıcı'nın da Tevfik Fikret (ö.1915), Mehmed Âkif Ersoy (ö.1936) Abdülhak Hamid (ö.1937) ve Yahya Kemal (ö.1958) gibi aruzu ustaca kullanan şairlerden olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz.

Güzelyazıcı'nın şiirlerinde zihaf ve imâleyi kullandığı da görülmektedir. Zihaf uygulamasını Farsça terkip kurallarına uygun olarak tamlamaya dâhil edip dilin doğasına uygun hâle getirmektedir.

Güzelyazıcı, 34 gazeline de redif kullanmıştır. -âr-ı aşkım, -âya terk etmem, -âb ettim gibi rediflerde onun "ben"ini görürken, -ûnumuz, -ânıyız cânâ, -âbımız, -emler görmüşüz gibi rediflerle de birinci çokluk ifadelerinin egemen olduğu redifli gazelleri de görürüz.

Güzelyazıcı'nın söz konusu nazirelerle birlikte 34 gazeli divanı için yazdığı ve bilemediğimiz bir nedenden dolayı divanına almadığı/alamadığı anlaşılmaktadır.

b. Güzelyazıcı'nın Yayınlanmamış Şiirlerinin Dil ve Üslûp Özellikleri

Güzelyazıcı şiirlerini aruz veznine göre yazdığından "lisân-i Osmânî"ye bağlı kalmış, sade ve anlaşılır bir dili kullanmaya özen göstermiştir. Şiirlerindeki ifade biçimlerinde dil ve üslup arasında güçlü bir bağ mevcuttur, dil ve ahenk birliği her şiirinde kendini gösterir. Arapça ve Farsça'ya olan vukuf ve hâkimiyetini kullandığı kelime ve terkiplerle ortaya koyan Güzelyazıcı'nın, yüksek bir edebî kudrete ve duygularını ifade etmede zengin kelime bilgisine sahip olduğu söylenebilir. O bu özelliğinin farkında olduğunu yazdığı bir gazelin makta beytinde şöyle ifade etmektedir:

Erdin Şeref fezâya belâgatta Sidre'ye

Bâki 'akûs zemzeme-i kâf u nûnumuz (Ze2/12)

Genç yaşlarında şiir yazmaya başlayan Güzelyazıcı'nın, sıkıntılar içerisinde geçen hayatının, 1934 yılında iki yaşında iken kaybettiği kızının, 1937 yılında kaybettiği eşinin çok büyük etkileri olmuş, maraz, ecel, tabut, mezar, kabir gibi kelimelere şiirlerinde oldukça yer vermiştir. Dönemine göre şiirlerinde sâde, akıcı ve etkileyici bir üslup kullanmıştır. Yine şiirlerinde sosyal ve meslekî hayatının izlerini de bulmak mümkündür. Klasik gazel konuları çerçevesinde şiirlerini kaleme alan Güzelyazıcı'nın, hayatının ilk yarısına göre biraz daha rahatladığı ikinci döneminde kaleme aldığı şiirlerden oluşan nazımlarında çoğunlukla âşıkâne bir üslûb hâkimdir.

c. Güzelyazıcı'nın Yayınlanmamış Şiirlerinin Muhtevâ Özellikleri

Güzelyazıcı, 1938 yılında yayınlanan *Eylül Yaprakları*, 1944 yılında yayınlanan *Gönül Yolcuları* ve 2022 yılında yayınlanan divanında görüleceği üzere klasik edebiyat geleneğiyle yetişen ve bu gelenekte yazılan birçok şiiri okuyup ezberleyen birisi olarak modern edebî cereyanlardan uzak kalmayı tercih etmiştir.

Güzelyazıcı, klasik aruz geleneğinde olduğu gibi dertleri ve sıkıntıları ele aldığı şiirlerinde, aynı zamanda bu dertlerin ve hastalıkların şifâ ve ziyâfet olduğunu da matla ve makta beytini vereceğimiz sekiz beyitlik şu gazeliyle dile getirir:

Çeşm-i zâhirîne tâli'den bir âfettir maraz

Dide-i îmâna Hâlık'tan ziyâfettir maraz (Dad/1)

Bezmigâh-ı bâra-gâh îsâl-i rûh eyler şeref

Bu cihetten ayrı bir tâc-ı sa'âdetir maraz (Dad/8)

Aşk ve sevgili şairin olmazsa olmazıdır. Aşk ve sevgili şiirin ana konusudur. Hayatında hiç aşk yaşamamış, sevgilisi olmamış şairler dahi aşka dâir sayısız şiirler kaleme almışlardır. Güzelyazıcı'nın şiirleri incelendiğinde görülecektir ki yayınlanmış şiirlerinin çoğu aşk ve sevgili üzerinedir. Üzerinde çalışma yaptığımız yayınlanmamış 34 şiirinin de 24 tanesi aşk ve sevgili konuludur ve toplamda 295 beyitten oluşan bu şiirlerin 196 beyti aşk ve sevgiliye dairdir. Güzelyazıcı bu konuyu, aşkın sultanları bile hükmü altına almasına ve ona baş eğmeyen hiçbir kimsenin kalmamasına bağlamaktadır:

Var mı bilmem bir baş eğmez er huzûr-ı 'aşkda

Hükmüne sultanı münkâd eylemiş fermân-ı 'aşk (Kaf1/4)

O, sevgilinin özelliklerini ve güzelliklerini anlattığı şiirlerinde, şair olduğu için bu konuların hayalinden zevk almaktadır ve aşk üzerine yazdığı şiirlerinin Mecnun ve Ferhad kıssalarına dahi ihtiyaç bırakmadığı iddiasında bulunmaktadır:

O sîm-i sâye-i hülyâyı şâ'irim severim
Hafâ-yı hasrete nâzır kenâr açâr mehtâb (Be/5)

Kıssa-i Mecnûn u Ferhad'a Şeref hâcet nedir
Var iken şi'rin gibi 'âlemde bir destân-ı 'aşk (Kaf1/13)

Sevgilinin zülfünün her dalgalanması aşkın ruhu için miraca merdivendir:
Dalgalansın lücce-i sevdâ-yı zülfün ey peri
Zülfünün her mevci rûha süllem-i mi'râc olur (Re2/2)

Güzelyazıcı, mecâzi aşk ile ilgili şiirler kaleme alırken onun hakiki aşkı Allah'a ve Rasûlünedir.

Bir ilâhî 'aşkımla gülsem şu hâlî dağlara
'Aksi nûrumdan olur bir bir tecellizâr-ı 'aşk (Kaf3/5)

Re's-i şerâre şu'le-i kavs-i şihâbtır
Aşk-ı Hudâ yolundaki âh derûnumuz (Ze2/5)

Gönül gülzârı sensiz bir hazândır yâ Rasûlallah
Bahar-ı sâha-i aşkın cinândır yâ Rasûlallah (He1/1)

Güzelyazıcı şûhâne gazellerinden birinde sevgiliye şöyle seslenir:
Ey şûh söyle sen misin âfet dedikleri
Gülrahların mı subh-ı kıyâmet dedikleri (Ye1/1)

Güzelyazıcı aynı zamanda bir nazire şairidir. Kendisinden önce nazire yazılmış şairlerin şiirlerini tanzir ettiği gibi geçmişte ve zamanında yaşamış şairlere de nazireler yazmıştır. Tahîrî'l-Mevlevî ve İffet Bey'e yazdığı "-âr-ı cünun" redifli naziresinde, delilik ateşinin alevinin Hakk sırlarının perdesi olduğunu, delilerin gül bahçelerinde binlerce renkli hikmetin olduğunu şöyle ifade eder:

Perde-i esrâr-ı Hak'tır şu'le-i nâr-ı cünûn
Gösterir bin reng-i hikmet sahn-ı gülzâr-ı cünun (N7/1)

Naat türünde şiirler yazmasıyla da bilinen Güzelyazıcı'nın divanında 34 naatı bulunmaktadır. Yayınlanmayan şiirlerinden biri de "Hamdi Bey Efendi Hazretlerine" ithafıyla yazdığı ve naat türünde olup onun Rasûlullah'a (s.a.v.) olan derin aşkının tam bir tezâhürü niteliğindedir.

Güzelyazıcı, 10 âyetten iktibasla Allah'ın kudretini ve bākiliğini, O'nun dışında herşeyin fāni olduğunu ve herkesin âhirette bir gün mutlaka hesaba çekileceğini konu aldığı bir gazel de kaleme almıştır.

Gazellerin muhtevası şu tablo ile gösterilebilir:

Tablo 4: Şiirlerin muhtevası

Muhteva	Gazel Sayısı	Beyit Sayısı
Naat	1	15
Âşıkâne	24	196
Şûhâne	5	40
Hâkimâne	5	44

III. Güzelyazıcı'nın Yayınlanmamış Şiirlerinin Metni

Güzelyazıcı'nın yayınlanmayan şiirleri, klasik divanlarda yer alan Osmanlı Türkçesi alfabesi ile harf sırasına göre verilmiş ve aynı harften olan şiirler ise rakam sıralaması ile -Ra1, Ra2 şeklinde belirtilmiştir. Nazireler ise N1, N2... şeklinde sıralamaya tabi tutulmuştur. Nazımların vezinleri tespit edilip matla beyitlerinden önce verilmiştir.

a. Gazeller

Be Harfî

Mefâ'ilün / fe'ilâtün / mefâ'ilün / fe'ilün

- 1 Nigâh-ı 'aşka ne dem gül'izâr açar mehtâb
Solar da hüsnünde gönülde bahâr açar mehtâb
- 2 Döker de sine-i âb üzere zülf-i zerîni
'Uyûn-i hayrete nakş-ı nigâr açar mehtâb
- 3 Gelir düşer diye âgûş-i cenbîn-i âba
Visâl-i yâre sadef rehğüzâr açar mehtâb
- 4 Kenâr-ı sâhile her bûse-i mezherle
Hayâl içinde leb handedâr açar mehtâb
- 5 O sîm-i sâye-i hülyâyı şâ'irim severim
Hafâ-yı hasrete nâzır kenâr açâr mehtâb
- 6 Kamer ziyâ-yı tecellîne minnetim yoktur
Sen olmayınca hayâlimde yâr açar mehtâb
- 7 Seninle akşam olunca ey âfitâb-ı emel
Terâneler dolu billûr-i diyâr açar mehtâb

- 8 Şeref olunca ışıklarla mâh beste-i dil
O şûha necm-i gazelden şerâr açar mehtâb

Re Harfi -1

Fe'ilâtün / fe'ilâtün / fe'ilâtün / fe'ilün

- 1 Ne dem ol servim uzaktan bakıp ellerle geçer
Sanırım hande-i 'ömrümdür ecellerle geçer
- 2 Günlerim hâre hülyasıdır 'aşkın mahmûr
Gözlerimden dökülen neş'eli sellerle geçer
- 3 Zülfünün zincîri altında esîr şevkim
Geceler sanki duvaklar gibi tellerle geçer
- 4 'Âşkın bahtı siyâh olsa da nûrdur kalbi
Bir bahâr destesidir hasret emellerle geçer
- 5 Şeref 'âşıklar için devlet-i bâkî ancâk
Yaşanan 'âlem-i sohbet ki güzellerle geçer

Re Harfi - 2

Fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilün

- 1 Her ne dem deryâ-yı 'aşkın dilde pür-emvâc olur
Sînem ey âfet-i belâ şemşîrine âmâc olur
- 2 Dalgalansın lücce-i sevdâ-yı zülfün ey peri
Zülfünün her mevci rûha süllem-i mi'râc olur
- 3 Gülzârından kerâmetler nümâyân olmada
Her kerâmet neyleyim zülfünle istidrâc olur
- 4 Bir nigâh-ı şevk 'atf etsem 'izâr eline
Kaşların karşımda kavs-i hançer-i Haccâc olur

- 5 Gerden-i semtine mehtâb cân eyler fedâ
Rahların fecri felekte mihre zerrîn-i tâc olur
- 6 Ey bahâr hüsn ü ân âh hazânımdan hazer
Bülbülün âhıyla gülşenler solar târâc olur
- 7 Eşk-i çeşmimdir gül-i ruhsârına şebnem ezel
Bir Şeref bil giryemi gül jâleye muhtâc olur

Re Harfi - 3

Mef'ûlü / mefâ'ilü / mefâ'ilü / fe'ûlün

- 1 Düşdükçe gâh gülrah-ı cânâna tareler
Baygın düşer gönül gibi bir yana tareler
- 2 Saldıkça sâye tal'at-ı handânı kim görür
Benzer hicâb-i zulmet hicrâna tareler
- 3 Küllî kusûfe uğrar eğer gölge eylese
Göklerde âfitâb dırahşâna taraler
- 4 Bilmem nasıl fûsun bu ki da'vet kılar durur
Îmânı küfre kâfiri îmâna tareler
- 5 Sünbül eliyle yitirdi ger beyân-ı sabrını
Çıkdıkça bâd-ı subh ile seyrâna tareler
- 6 Oldukça böyle mel'abe-i dest-i rüzgâr
Bir gün belâ olur sırr-ı hûbâna taraler
- 7 Bir zambak olsa her teli yârin Şeref yine
Sevdâlıdır bu dîde-i giryâna tareler

Ze Harfi - 1

Mefâ'ilün / mefâ'ilün / mefâ'ilün / mefâ'ilün

-
- 1 Nücûm-i ehl-i derde mihr-i gerdûn kim besîm olmaz
Ne rûtbe olsa parlak zâhiri kalb-i selîm olmaz
 - 2 Felek gezdirmesin beyhûde berk u rak tahvîfen
Sehâb-ı ateşin-i cevirden ‘uşşâka bîm olmaz
 - 3 Tenezzüldür fenâgâh-ı cihâna iltifât etmek
Gül-i âmâl açılmaz bülbülü şâdî nedîm olmaz
 - 4 Ne hâsıl olsa gülzâr-ı irem her kûşe-i ‘âlem
Süyûl-i kanteden mâdem ki bir dem-i müstedîm olmaz
 - 5 İçsin bir cur’a-i câvid bezm-i ‘aşkı câmindan
Mizâcında kedûret kalmaz ‘ömründe sakîm olmaz
 - 6 Bahar-ı zülf-i ruhsârınla gönlüm sâye-bân olsun
Persin-şikâr-ı hüsne başka cennât-i na’îm olmaz
 - 7 Şeref ol şûh-ı ser u endâma bak timsâl-i hikmettir
Küçük bir inhinâ gösterme tab’ın müstakîm olmaz

Ze Harfî - 2

Mef’ûlû / fâ’ilâtün / mef’ûlû / fâ’ilâtün

- 1 Hayran eder dehâları reng-i şu’ûnumuz
Bir kutb-ı ‘âlem olsa değer en zebûnumuz
- 2 Her nefhamızda ‘anber-i ‘âlem-i ledün kokar
Hak mücmirinde nâr-ı leb la’l-gûnumuz
- 3 Her üstühvân sînemiz esrâr-ı müstefiddir
Seyl-i sutûr-ı eşk ise şerh-ı mutûnumuz
- 4 Berk-i gül serâir-i hikmette jâledir
Ol katre-i bahâr ki serper ‘uyûnumuz

-
- 5 Re's-i şerâre şu'le-i kavs-i şihâbtır
Aşk-ı Hudâ yolundaki âh derûnumuz
- 6 Zer şemse-i kitâb hidâyetinin 'âleme
Hurşîde bakmaz encüm hayru'l-kurûnumuz
- 7 Câm-ı cihannümâyı anar mı hükûm-i dehr
Paralarken elde sagar hikmet-i numûnemiz
- 8 Bin ders-i 'ibret öğretir erbâb-ı fikrine
Bîmârhâne sâkini bir zû-funûnumuz
- 9 Dâru'l-fünûn dehre ne ragbet ki dembedem
Yelpâzeler harîmini bâd-ı cünûnumuz
- 10 Olsak hamûş açar yine fecr-i hakâyıkı
Çeşm-i 'adûya her şerir zî sükûnumuz
- 11 Zulmun kıyâmetinde cihân olsa nâr u mâr
Bozmaz sebât tavrını îmân-ı sûtûnumuz
- 12 Erdin Şeref fezâya belâgatta Sidre'ye
Bâki 'akûs zemezme-i kâf u nûnumuz

Dad Harfî

Fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilün

- 1 Çeşm-i zâhirîne tâli'den bir âfettir maraz
Dîde-i îmâna Hâlık'tan ziyâfettir maraz
- 2 Gerçi bin âlâm ü evcâ'a mekândır sînesi
Sıhhate sermâye-i feyz-i şetârettir maraz
- 3 Fâş eder erbâbına esrâr-ı gûnâ-gûnini
Neşve-i mi'râca benzer özge hâlettir maraz

-
- 4 Zulmet-i rü'yâ-yı cevriñ şu'le-i ta'biridir
Rehgüzâr-ı Hak'ta bir nûr-i hidâyettir maraz
- 5 Devlet-i dünyâyı gör berk-i hazân timsâlidir
Cilve-i âyine-i 'adl ü kerâmettir maraz
- 6 Dil olur nûr-i gerîzân-ı seyyiât dehirden
Bâb-ı rahmet-i şevkine 'ulvî dehâlettir maraz
- 7 Sabır olunsa zevk olur her bir belâ-yı imtihân
Sâhil-i lâhûta bir mevc-i sadâkattir maraz
- 8 Bezmigâh-ı bâra-gâh îsâl-i rûh eyler Şeref
Bu cihetten ayrı bir tâc-ı sa'âdettir maraz

Kaf Harfi - 1

Fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilâtün

- 1 Bâd-ı hicrândan kudurmuş lücce-i çoşan-ı 'aşk
Sâhil ezvâkı sarsar hamle-i 'ısyân-ı 'aşk
- 2 Havften lertzân olur zulmetlerinde nûh-ı dil
Mevc-i eşk üzre yüzerken küşti-tûfân-ı 'aşk
- 3 Ufk-ı 'âşık sîm-i siyâh olmak gerektir cevirden
Nûr-i kâfidir gönülde kevkeb-i rahşân-ı 'aşk
- 4 Var mı bilmem bir baş eğmez er huzûr-i 'aşkda
Hükmüne sultanı münkâd eylemiş fermân-ı 'aşk
- 5 Nefha-i bezm-i ezeldendir derûn-i sînede
Her gül ruhsâr için bin nagme-i raksân-ı 'aşk
- 6 Bir alev bûlbüldü gönlüm gülñihâl-i yârede
'Aks-i âhımdır zamanlardan taşan elhân-ı 'aşk

-
- 7 Ey leb-i meygûn açıl sermest-i şevkindir cihân
Dide-i hicrâna göster lü'lü-i dendân-ı 'aşk
- 8 Rişte cân u dile dizdim dür-i elfâzını
Sâye-i lütfunda oldum hâfız-ı Kur'ân-ı 'aşk
- 9 Tâb alınca meh gibi mihr-i cemâlinden senin
'Alem-i fânide güldü çehre-i giryân-ı 'aşk
- 10 Ahz-i feyz etmezse zülfünden cinân-ı sümbülleri
Neşve bulmaz olsa da Firdevs'de rindân-ı 'aşk
- 11 Başka bir cây-i karar elbet bulur 'âşık-ı gönül
Bir zaman zülfünde olsun ey güzel mihmân-ı 'aşk
- 12 Şevk-i 'aşkımdan eğer bir âh salsam göklere
Sâbiti seyyâr olur seyyâre-yi ser-gerdân-ı 'aşk
- 13 Kısas-i Mecnûn u Ferhad'a Şeref hâcet nedir
Var iken şi'rini gibi 'âlemde bir destân-ı 'aşk

Kaf Harfi - 2

Fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilün

- 1 Nâledir ehl-i dile 'âlemde istihkâk-ı 'aşk
Subh-ı vuslat görmemiştir kevkeb-i âfâk-ı 'aşk
- 2 'Illet-i 'aşka şifâ sunmuş ezelde dest-i yâr
Sonra senin çevre düşmüş kâse-i tiryâk-ı 'aşk
- 3 Bir vefâya bin cefâ bir bûseye bin bir sitem
Böyledir kanûn-ı sevdâ veçhile ihkâk-ı 'aşk
- 4 Lü'lü-i eyyâm-i 'aşka âh u zâr olmuş sadef
Mevc-i bahr-ı hasret üzre kişne-i ezvâk-ı 'aşk

- 5 Nâr-ı hicrandan kızarmış la'l-i hazân-ı emel
Va'd-i vuslattan usanmıştır leb-i eşvâk-ı 'aşk
- 6 Kıldın ey şemsi melâhat istivâ-yı arş-ı nâz
Subh-ı mahşerden nişandır çenber-i etbâk-ı 'aşk
- 7 Renk renk olmuş kitâb-ı hüsnün ey nahl-i ümîd
Şu'le şu'le pür tecellîdir mekr-i evrâk-ı 'aşk
- 8 Cism-i nûrun feyz-i 'aşka hande-i teşhîsdir
Selsebîl-i nutk-ı şevkîn şîve-i entâk-ı 'aşk
- 9 İltifât eyler mi dil âyine-i İskender'e
Hal-i nûr-i efşânın anda nokta-i mihrâk-ı 'aşk
- 10 Cenneti anmazdı zâhid ma'bed-i ezkârına
Kibriyâ-i kaşların olsaydı câna tâk-ı 'aşk
- 11 'Aşkî çağlattım misâl-i Havz-ı Kevser ey Şeref
Encüm-i akdâh ile içsun bütün müştâk-ı 'aşk

Kaf Harfî - 3

Fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilün

- 1 Şu'le şu'le berk ururken her gönülde nâr-ı 'aşk
Buse-i izhârdan hâlî leb-i esrâr-ı 'aşk
- 2 Gâye-i hılkat nedir 'âlemden istifsâr kıl
Yer dolar bânın muhabbet gök taşar ikrâr-ı 'aşk
- 3 Ey ene'l-hak gûy-i sevdâ sünnet-i şevkîn midir
Herkesi bir gûne kılmak ibtilâ bir dâr-ı 'aşk
- 4 Ben de bir bürkân-ı 'aşkım zıll nârımdan geçer
'Ayn-ı hikmetten çıkıp çoşan olan enhâr-ı 'aşk

-
- 5 Bir ilâhî 'aşkım gülsem şu hâlî dağlara
'Aksi nûrumdan olur bir bir tecellîzâr-ı 'aşk
- 6 Yek şerâr-ı neşvemi versem semâvât-i sükûn
Vecd-i hâlimdem olur bir mahşer-i devvârı 'aşk
- 7 Gerçi hâkim sûret-i zâhirde ammâ nûrdan
Bir fezâ-yı cilveyim pür sâbit ü seyyâr-ı 'aşk
- 8 Şu'le-i envâr-ı 'irfân dökmede encüm gibi
Mâverâ-yı gaybe nâzır dîde-i sehîr-ı 'aşk
- 9 Mehd-i makber bir bahar câvidânıdır bana
Tüllenir üstümde akşamlar saçar ezhâr-ı 'aşk
- 10 İstemem zıll-ı 'ımâret kûşe-i kalbim yeter
Şehirlerde kasırlar bünyâd eder mi'mâr-ı 'aşk
- 11 Ey Şeref kıl kible-gâh-i 'aşkı hürmetle tavâf
Bir ka'-ı hicrânı bir gün kaldırır dîdâr-ı 'aşk

Kaf Harfî - 4

Mef'ûlû / fâ'ilâtü / mefâ'ilü / fâ'ilün

- 1 Deşt-i emelde eşk niyâz olsa rûd-i 'aşk
Her birin bîd-i hasret olur bir surûd-i 'aşk
- 2 Yapmak gerek bu rişte-i cânı kemend-i âh
Mi'râc-ı vasla böyle imiş hep su'ûd-i 'aşk
- 3 Feryâd olub bu kubbeyi çâk etme ey gönül
Her necmi çeşm-i âyine yap kıl şuhûr-i 'aşk
- 4 Ebrû-yi yârdır dile her kûşe-i hafâ
Mihrâb önünde 'âşıkâ vâcib sücûd-i 'aşk

-
- 5 Kâmet ‘izâr zülf leb ebrû güzel ‘âşık
Bildim bütün esâreti hâmil kuyûd-i ‘aşk
- 6 Berk-ı nigâhın âteşi var ebr-i dîdede
Kalmaz bir an şîrâresiz artık hudûd-i ‘aşk
- 7 Ergeç muzafferim yine da’vâ-yı vasılda
Hicrânlarım ki emrime nâzır cünûd-i ‘aşk
- 8 Dâmân-i şevkımı tutamaz dest-i fakr u ye’s
Gencîne-i dilimde sereşkim nukûd-i ‘aşk
- 9 Dest-i du’â olunca serşek ü vefâ Şeref
Elbet olur karîn-i icâbet dürûd-i ‘aşk

Lam Harfî

Mefâ’ilün / fe’ilâtün / mefâ’ilün / fe’ilün

- 1 Esince gülşen-i ‘aşkımda bâd-ı serd-i ecel
Semâ-yı ‘ömrüme mihr oldu rûy-i zerd-i ecel
- 2 Sarardı zehr-i sumûmiyle gülnihâl-i ümit
Bahâr-ı neşveyi soldurdu âh derd-i ecel
- 3 Soluk dudaklarımın ibtisâm-ı bî-rengi
Elem fidanları üstünde şimdi verd-i ecel
- 4 Şumûs âfil-i âmâli eyliyor teşcî’
Ufuklarımda esen rüzgâr berd-i ecel
- 5 Kıyâm-ı haşrı hatırlattı bağteten koparak
Zemîn-i şevkı karartan sehâb-ı gerd-i ecel
- 6 Samâh cân-ı ‘alilimde ürperir her dem
Sükûn içinde sıkar cihân nûrd-i ecel
- 7 Edeydim ‘aşk ile bir gün bir âh kahr için

Cihanda kalmaz idi zıll-i cüz-i ferd-i ecel

- 8 Döküldü tahtasına günlerim şeref yol yol
Bırakdı gönlümü hep zâr içinde nerd-i ecel

Mim Harfî - 1

Mef'ûlû / mef'â'ilün / fe'ûlün

- 1 Bir mevsim nev-bahâr-ı 'aşkım
Gönlümde gamım hezâr-ı 'aşkım

- 2 Fecr-i ezelî kadar güzeldir
Sînemdeki lâlezâr-ı 'aşkım

- 3 Bir dalda durur mu bülbül-i dil
Zülfün gibi bî-karâr-ı 'aşkım

- 4 Çeşminde nihândı bir semâ ki
Yıldızları hep şerâr-ı 'aşkım

- 5 Zülfündeki râzı bir gün eyler
İfşâ bana rüzgâr-ı 'aşkım

- 6 'Ummân-ı serâir-i bekâyım
Âfâk-ı ezel kenâr-ı 'aşkım

- 7 Zâhirde sükûn-i mutlak ama
Mahşer gibidir civâr-ı 'aşkım

- 8 Mahşerde hesâb olur biter de
Bitmez benim âh u zâr-ı 'aşkım

- 9 Cennet görünürdü ka'r-ı dilden
Düşseydi cahîme nâr-ı 'aşkım

- 10 Bin bir acı ser ü âh içinde
Gûyâ ki Şeref mezâr-ı ‘aşkım

Mim Harfi - 2

Mefâ'ilün / fe'ilâtün / mefâ'ilün / fe'ilün

- 1 Şiyem-i sünbül-i zülfün sabâya terk etmem
Furûg-i mevce-i hüsnün hevâya terk etmem
- 2 Gül-i rahından alırken bahâr hande-i nûr
Nesîm-i ‘aşkını subh-ı fenâya terk etmem
- 3 Gönülde bülbül-i fasl-ı rebî’ şevkımdır
Leb-i hayâlini şî’r-i nevâya terk etmem
- 4 Vezî’ isemde senin hâk-pâyınım ey serv
Zemîn-i lütfunu ‘ulvi-yi semâya terk etmem
- 5 Ziyâ-yı mevsim vaslın sabâh-ı cennetdir
Şeref o cilveyi bir incilâya terk etmem

Mim Harfi - 3

Mefâ'ilün / mefâ'ilün / mefâ'ilün / mefâ'ilün

- 1 Ne ruhsâr-ı emel gördüm ne zülfe intisâb ettim
Serâbistân-ı dehre nakş-ı âyât-ı şebâb ettim
- 2 Benim nâfi’ hamûlem çok ağır bir bâr-ı gaflettir
Sebk-i bârâna bakdım renk renk oldum hicâb ettim
- 3 Geçen eyyâm-ı ömrüm bir kitâb-ı îbret olmuştur
Cebnim hatların enzâra fihrist-i kitâb ettim
- 4 Nedâmet bahri şebgün ufk-ı ümîdde sâhil yok
Vücûdum felekini emvâc-ı hasretle harâb ettim

- 5 Kıyametler kopardım 'aşk içinde haşr-i âhımla
Hayâtım şâmını bir nefha-i yevmü'l-hisâb ettim
- 6 Semâ-yı hılkatim bir fecr-i nûr-a-nûru beklerken
Yazık enfâs-ı ma'dûdâtı hem-reng-i şihâb ettim
- 7 Bu 'aşr-ı nigâh-ı 'âlemde Şeref peymâne-i havfa
Recâ encümlerinden nûr alıp şekl-i habâb ettim

Nun Harfi

İktibash Bir Gazel

Mefâ'ilün / mefâ'ilün / mefâ'ilün / mefâ'ilün

- 1 Ne hâsıl bâğ-ı dünyânın bu zîb u ihtîşâmından
Geçer zıll "Etâhâ emrûnâ leyle"¹ nizâmından
- 2 Açılmış gonca-i ümîd gülmez bülbül-i 'ârif
Gelir bin emr "Ve'l-yebkû kesîran"² ibtisâmından
- 3 Emel ezhârına "Lâ te'menû"³dur³ şebnem-i ziynet
Bu sır zâhir bahâr içre hazânın izdihâmından
- 4 Safâ-yı "E'cabe'l-küffâra"⁴yı⁴ gör çeşm-i basîretle
Uçar zehr-i 'akûsi 'âkibet şekl-i hitâmından
- 5 Görürken "Keyfe yuhyi'l-arza"⁵yı⁵ her yıl dîde-i inkâr
Utanmaz mı 'aceb bir kerre "Men yuhyi'l-'ızâm"⁶dan⁶
- 6 İlâhî "Tûlicü'l-leyle"⁷yı⁷ okurken her leb-i tahkîk
Gam ü şâdi 'abes olmaz mı dehrin subh u şâmından

¹ Yûnus sûresi, 10/24. Meâli: "Geceleyin veya gündüzün fermanımız/emrimiz gelir."

² Tevbe sûresi, 9/82. Meâli: "Çok ağlasınlar."

³ A'râf sûresi, 7/99. Meâli: "Emin olamaz." Âyet-i kerîme de kelime بَأْمَن şeklinde.

⁴ Hadîd sûresi, 57/20. Meâli: "Ekincilerin hoşuna gider."

⁵ Rûm sûresi, 30/60. Meâli: "Ölümünden sonra toprağa nasıl da hayat veriyor."

⁶ Yâsîn sûresi, 36/78. Meâli: "Şu çürüyüp dağılmış kemikleri kim diriltecekmiş?"

⁷ Âl-i İmrân sûresi, 3/27. Meâli: "Geceyi (gündüze) katarsın."

- 7 Nebâ-yı arza levh-i ‘ibret olmuştur “‘Aleyhâ fân”⁸
Halâlinden girip çıkmış fenâ beytü’l-harâmından
- 8 Eserken gerd-i bâd “Küllü şey’in hâlikün”⁹ ‘âlem
Ne bekler anlamam ahlâf için ibkâ-yı nâmından
- 9 Milâl “Yevme ned’û”¹⁰ ürperir a’m’âk-ı rûhumda
Şeref ayrılma ümîd-i şefâ’atle imâmından

He Harfî - 1

Na’t-i Şerîf

Hamdi Bey Efendi Hazretlerine¹¹

Mefâ’ilün / mefâ’ilün / mefâ’ilün / mefâ’ilün

- 1 Gönül gülzârı sensiz bir hazândır yâ Rasûlallah
Bahar-ı sâha-i aşkın cinândır yâ Rasûlallah
- 2 Sabâ-yı iltifâtın bâg-ı gûne nefha-i tekrîm
Nevâ-yı inşirâhın rûha cândır yâ Rasûlallâh
- 3 Açılmış sünbül-i esrârdır her ‘ukde-i zülfün
Dû çeşmin nergis-i râz-ı nihândır yâ Rasûlallâh
- 4 “Fe-kâne kâbe kavseyni”ⁿ¹² ilâhı remzidir bî şek
Hilâl-i ebrûların mi’râc-ı şândır yâ Rasûlallâh
- 5 Sararsa ‘aşk u şevkinle revâdır gonca-i hılkat
Gül-i ruhsârına Hakk bagbândır yâ Rasûlallâh
- 6 Serâbistân-ı dilde âb-ı lutf himmet-i aşkın
Bekâlardan dökülmüş çağlayandır yâ Rasûlallâh

⁸ Rahmân sûresi, 55/26. Meâli: “Yeryüzündeki her şey yok olup gitmeye mahkûmdur.”

⁹ Kasas sûresi, 28/88. Meâli: “Allah’ın zâtından başka her şey yok olup gitmeye mahkûmdur.”

¹⁰ İsrâ sûresi, 17/71. Meâli: “O gün, (her topluluğu önderleriyle birlikte) çağıracağız.”

¹¹ Güzelyazıcı’nın, hocası Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır’a ithaf ettiği şiiiridir.

¹² Necm sûresi, 53/9. Meâli: “İki yay kadar.”

-
- 7 Gubâr-i hâk-i pâkin dize dize necm-i vicdandır
Zemîn-i âsitânın âsumândır yâ Rasûlallâh
- 8 Dürr-i lafzın dizilmiş rişte-i envâr-ı îmâna
Semâvât-i Hüdâ'yâ kehkeşândır yâ Rasûlallâh
- 9 Cebînin kıblegâh-i ins ü cândır yekser-i 'âlemde
Harîmin secdegâh-i kudsiyândır yâ Rasûlallâh
- 10 'Ulûm-i evvelîn ü âhırîni hâmil olmuşsun
Yüzün âyine-i nûr-i zamandır yâ Rasûlallâh
- 11 Hakâyık perde-pûş vehm-i irfânken bilen senden
Dimâğın bir fezâ-yı kün fe-kândır yâ Rasûlallâh
- 12 Getirdin mâ-sivâyı vecde encüm-i devr-i müstağrak
Sana müştâk ezel mihr-i cihândır yâ Rasûlallâh
- 13 Murâdım yümn-i na'tınla dahîl-i lütfun olmakdır
Cenâh-ı şefkatin dâru'l-emândır yâ Rasûlallâh
- 14 Yüzer bir mahşer-i havf ü recâ iklim-i kalbimde
Fuyûzâtınla gönlüm şâdımândır yâ Rasûlallâh
- 15 Kerem kıl şebnem-i 'aşkınla süslensin Şeref benden
Ki bâğ-ı midhatinde bir fidandır yâ Rasûlallâh

He Harfî - 2

Fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilün

- 1 Sevgilim sâhile in 'aşkımı an dalgalara
Cân gelir yine bu âheste revân dalgalara
- 2 O bahâr ülkesinin nerde yeşil handeleri
Saçıyor yokluğunun hüznü hazân dalgalara

-
- 3 Gezdiğin neş'eli sahilleri öpdükçe kamer
Hıçkırıklarla yakıp derdi ki yan dalgalara
- 4 Hani gül yaprağı halinde uçan kahkahalar
Ki sanırdın dökülür fecr-i cinân dalgalara
- 5 Hani mahmûr sesinin yine ılık şarkıları
Ki süzüldükçe solar derdi uyan dalgalara
- 6 Hani mehtâbı güneş gölgesi billûr geceler
Hani gözler ki bir âsûde liman dalgalara
- 7 Hani bûsenle çiçekler dağılırken sessiz
Bayılıp verdiğimiz son heyecân dalgalara
- 8 Şimdi inler acı gönlüm gibi hicranlı deniz
Kara hülyâları yağdırdı zaman dalgalara
- 9 Bir sükûn çağlayanından daha coşkun dökülür
Kalbimin dalgalı hicrânı bu an dalgalara
- 10 Vuslatın nabzını dinlerken açar kollarını
Hasretin sâhili sînemde nihân dalgalara
- 11 Sor bir akşam ne olur gâyesi 'aşkın ne imiş
Saçı benden daha evvel ağaran dalgalara
- 13 Mutlak ağlardı Şeref hâlime sessiz kayalar
Beni tasvîre verilseydi lisân dalgalara

He Harfî - 3

Mefâ'ilün / fe'ilâtün / mefâ'ilün / fe'ilün

- 1 Dökünce kâküli sen mâhitâb-ı sâhilde
Nücûm olur geceler çeşm-i hâb-ı sâhilde

-
- 2 Lisân-ı nûr ile söyler hafâ-yı sevdâyı
Samâh-ı rikkat-i hicrâna âb-ı sâhilde
- 3 Ziyâ-yı şevk ile her kûşe hacle-i ebkâr
Olur güzellere hulyâ nikâb-ı sâhilde
- 4 Sivâl-i vasla gelir bin şukûfe-i emvâc
Verir sükûn-i mezher cevâb-ı sâhilde
- 5 Küşâde etti kamer bâb-nâz u fasl-i niyâz
Mehâsin-i emel oldu kitâb-ı sâhilde
- 6 Sahâif-i gam hicrâna hatt-ı butlândır
O ser u sîme giren incizâb-ı sâhilde
- 7 Kenâr-ı âba düşen kakhahât-i reng ü ziyâ
Çalar gönüllere şî'r-i rebâb-ı sâhilde
- 8 Şeref bu cins-i nûr üzre raksa kim gelmez
Safâdan oynar iken ıztırâb-ı sâhilde

He Harfi - 4

Mefâ'ilün / mefâ'ilün / mefâ'ilün / mefâ'ilün

- 1 Rahın güldeste-i bâg-ı bahârân oldu gittikçe
Gökler jâle jâle der-nîsân oldu gittikçe
- 2 Senin ezhâr-ı hüsnün gülşen-i cinâna derd olmasa
Benim çeşm-i 'alîlim ebr-i bârân oldu gittikçe
- 3 Bakâ-yı 'aşkı bir bûsenle ta'lîm eyledik câna
Leb-i la'lin zülâli âb-ı hayvân oldu gittikçe
- 4 Benim tâb-ı figânımla ağardıkça seherlerde
Zülâm-ı küfr-i zülfün nûr-i îmân oldu gittikçe

- 5 Tıraşın ba'sü ba'de'l-mevti inkâr eylesin dursun
Hattın ey tıfl-ı münkir haşre bürhân oldu gittikçe
- 6 Geçerken rehğüzâr-ı hıcre bin bir âh gars ettim
Nihâl-i âh u efgânım hayâbân oldu gittikçe
- 7 Şeref her dâne-i mercân-ı eşkim rişte-i 'aşka
Dizelden silk-i şî'rim sebha-i cân oldu gittikçe

He Harfî - 5

Mef'ûlû / mefâ'ilün / mef'ûlû / mefâ'ilün

- 1 Encüm-i handânı gördüm rû-be-rû mehtâb ile
Etti î mâ sohbet-i peygamberi ashâb ile
- 2 Rişte-i î mâna dizdim her safâ-yı handeyi
Sanki yaptım nûrdan tesbîh dürr-i nâb ile
- 3 Jâle-i ümîde döndü göz yaşım ruhsârda
Gülşen-i renk vefâ-yı vuslatı işrâb ile
- 4 Tâ kıyâmet sönmesin çeşmimde Rabbim nûr-i 'aşk
Kalmasın a'mâ kerem kıl bir serâb-ı hâb ile
- 5 Gerçi bir 'ısyân çöpünden farkı yoktur vârimin
Bahr-i gufrânın bulur bir gün iki seylâb ile
- 6 Gözlerimden sen çekil ey ahter-i eşk-i revân
Mâhitâb-ı 'aşka kıl terk-i makâm âdâb ile
- 7 Câmi-'i hüsnünde âhım bir menâr-ı nûrdur
Vasl için hubbun eylerim her dem Şeref mihrâb ile

He Harfi - 6*Fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilün*

- 1 Pertev-i hüsnün saçılmış leyl-i deycûr üstüne
Hüzme-i tefsir zülfün sûre-i Nûr üstüne
- 2 Kudsiyân fark eylemezdi cilve-i didârdan
Lem'a-i şevkim düşeydi Beyt-i Ma'mûr üstüne
- 3 Çektim ey nahl-i tecelli kâmetin âgûşuma
Vahyin aldım çıkmadan Mûsa gibi Tûr üstüne
- 4 Kurbgâh-ı kâbe kavseyn olduğundan kaşların
Leyle-i mi'râc zülfün çeşm-i mahmûz üstüne
- 5 Yaktı âhım mâsivâyı şu'le-i tevhîdden
Mest olup düştüm nevâ-yı rûh-i Mansûr üstüne
- 6 Her telinden bin ene'l-Hakk nagmesi pirân olur
Beste-i 'ırfân-ı sitem konsa tanbûr üstüne
- 7 Dil ki bir subh-ı ezeldir cilveden hâli değil
Mihr-i hak doğmuş Şeref mirât-ı billûr üstüne

Ye Harfi - 1*Mef'ûlû / fâ'ilâtü / mefâ'ilü / fâ'ilün*

- 1 Ey şûh söyle sen misin âfet dedikleri
Gülrahların mı subh-ı kıyâmet dedikleri
- 2 Çeşmin sarâhatinde güler fitne-i cihân
Gamzen kıyâm-ı haşre işâret dedikleri
- 3 Gördüm hırâm-ı nâzını fecr-i bahârda
Benzer nihâl-i nûra o kâmet dedikleri

-
- 4 Rü'yâda konsa la'line bir bûse incinmez
Sensin bugün misâl-i zarâfet dedikleri
- 5 Ben leb demezden evvel öz ettin lebin bana
'Aşk 'âlemde işte kerâmet dedikleri
- 6 'Âşıklığım cemâline 'aks eylesin diye
Âyine-i mecâza hakikat dedikleri
- 7 Gömlümde hûblar Şeref âvize-i nücûm
Parlar içinde mihr-i muhabbet dedikleri

Ye Harfi - 2

Fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilün

- 1 İçerim la'l-i lübbün her gece peymâne gibi
Yanarım tâb-seher şevk ile meyhâne gibi
- 2 Olmadım mest-i rahîk gül-i ferdâ ama
Ne için inliyorum ben yine mestâne gibi
- 3 Dest-i zerrîn zarâfetle çözüp bağıyorum
O uzun dalgalı kâkülleri bir şâne gibi
- 4 Kıl ü kâl ezeli hüsnün imiş 'âlemde
Söyletir feyz-i hamın câhil-i ferzâne gibi
- 5 Zülfümün halkalarından diye zincir-i cünûn
Oynatırsın nice 'âkılları dîvâne gibi
- 6 Hacle-i sırr-ı mukaddes dediğim saçlarının
Söyle izâhını fâniliğe cânâne gibi
- 7 Benini gördü Şeref etti yemin ki düşmez
Çimen-i cennete pür jâle bu dürdâne gibi

Ye Harfi - 3*Mef'ûlü / fâ'ilâtü / mefâ'ilü / fâ'ilün*

- 1 Gönlüm arardı sen gibi bir ser u kâmeti
Buldum tarîk-i 'aşkda son istikâmeti
- 2 Çeşm-i kemâle nûr-i hakikat 'ayan olur
Tefsîr olunsa safha-i ruhsârın âyeti
- 3 Hattın sevâdı zihnimi teşvîş eder durur
Kansam da boş dirâyet-i feyz rivâyeti
- 4 Bir bahr-ı bî-girân-i hafâdır 'ulûm-i 'aşk
Ufk-ı semâyı hayrete münker nihâyeti
- 5 Mihrâbı çeşm-i zâhide sokdum kaşık diye
Ağyâra böyle gösterir 'âşık kerâmeti
- 6 Zülfün zülâmı parçalanup dönmedi gün yüzün
Mağribde gün tulu'u kıyâmet 'alâmeti
- 7 Dest-i "Şeref" koyar mı ki mahşerde dâmenin
Bulmak diler seninle müebbed selâmeti

Ye Harfi - 4**Bana Kalan**

Refîkâmın vefâtı münasebetiyle

Mef'ûlü / mefâ'ilün / fe'ülün

- 1 Eyvah ne yer ne yâr kaldı
Gönlüm dolu âh u zâr kaldı
- 2 Eyyâm-ı hadâik ümîdim
Bir giryeli rüzgâr kaldı

-
- 3 Gldeste-i nr olan Őebbım
Dest-i emelde nr kaldı
- 4 Ben neyleyeyim hezâr-ı aşkı
Dil glŐeni sonbahr kaldı
- 5 Dildr nihân olunca gözden
Göz yaŐları ydigr kaldı
- 6 Her Şey o imiş gidince ngh
Dny omuzumda br kaldı
- 7 Sa'at gibi durduđu zamandan
Her sniye bir Őerr kaldı
- 8 Onsuz bu cihanda fikr-i ferd
Bir kupkuru intizâr kaldı
- 9 Emrr-ı hayt Şimdi bende
Bir gölgeli ihtiyr kaldı
- 10 Ferd-yı hazn yre sik
AteŐ dolu rehgzr kaldı
- 11 Pervne-i gam yetiŐ ki dilde
Son Őu'le-i inkisâr kaldı
- 12 Topraktan ayn olur teselli
Yalnız bir o handedr kaldı
- 13 Makberde göründü necm-i bahtım
Mihr-i emelim gubâr kaldı
- 14 Her velvele-i hayat sustu

Son mahşer bî-karar kaldı

15 Eyvah Şeref o yâr-i cândan

Son hâtıra bir mezâr kaldı

“Mezâr, makbere nazîre olarak yazılan henüz ikmâl edilemeyen bir kitaptır ki içinde gönlüm medfûn olacaktır.”

b. Nazireler

Abdurrahman Şeref Güzelyazıcı'nın yayınlanmayan sekiz naziresi, Bâkî, Namık Kemal, Hersekli Ârif Hikmet, Emîri, Muallim Nâci, Muhyiddin Râif, Tâhiru'l-Mevlevî&İffet Bey ile Hüseyin Sîret Bey'in gazellerinedir. Söz konusu nazirelerden önce, hangi şairin hangi gazeline nazire yazıldığının anlaşılması için, nazire yazılan gazelin vezni ve matla beytine yer verilmiştir. Muallim Naci ve Hüseyin Sîret Bey'in nazire yazılan gazellerine tüm araştırmalarımıza rağmen ulaşamamıştır.

N1

Bâkî'ye:

Mefâ'ilün / mefâ'ilün / mefâ'ilün / mefâ'ilün

Ezelden şâh-ı ıskun bende-i fermanıyuz cânâ
Mahabbet mülkinün sultân-ı âlişânıyuz cânâ

1 Gülistân-ı cemâlin bülbül-i hicrânıyız cânâ

Lübb-i 'aşkın ezelden şîve-i giryânıyız cânâ

2 'Aceb mi ufkumuzdan geçmiş bir nağme-i neşve

Mezâmîr-i melâlin ma'kes-i ilhânıyız cânâ

3 Şebistân-ı emelde şem-'i hüsnün şu'le-yâr olsun

Ki bizlerde ânın bir dem'a-i handânıyız cânâ

4 Nola enhâra dolsa eşkimiz fikr-i visâlinle

Besît-ı âli 'aşkın bî hudûd 'ummânıyız cânâ

5 Ser-şek-i hicrimiz reyyân ederse çok mu dünyâyı

Beyâbân-ı cünûnun canlı bir tûfânıyız cânâ

6 Eğerçi cânımız dîvânedir 'âkıllar 'indinde

Hakîkatta serâ-yı hikmetin sultânıyız cânâ

- 7 Şeref gam çekmez âlâm-ı firâkın imtidâdından
Elemlerle mutâ' "İrcî" fermânıyız cânâ

N2

Namık Kemal'e

Mef'ûlû / fâ'ilâtü / mefâ'ilü / fâ'ilün

Yok ıstikâ-yi cevri-i felekten nisâbımız
Ser-levhasında hamd ile başlar kitâbımız

- 1 Yoktur felekle ülfete bir incizâbımız
Ehl-i kemâledir bizim ancak hitâbımız
- 2 Gûş hünerde yok dilimizden çıkan nevâ
Cühhâl sayhasıyla boğulmuş rebâbımız
- 3 Gülmez zalâm-ı dilde soluk bir hayâl-i fecr
Doğmaz fezâ-yı mihnete âl-i âfitâbımız
- 4 Hâb-ı ecelde dîde-i ümîd arar vefâ
Nevm-i leyâl olmada zıll-i 'azâbımız
- 5 Eşk-i nücûm içindeki mehtâba dönmüşüz
Ağlar habîbimizde ziyâ-yı şîyânımız
- 6 Cevr ü cefâ çok etme ki ey baht-ı 'âkıbet
Bir gün olur seninle de son bir hesâbımız
- 7 Solsun hazân içinde ne gam ey Şeref açar
Subh-i bekâda gülşen kalb-i hazânımız

N3

Ârif Hikmet'e

Fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilün

Döndürüp gülzâra aks-i hüsn-i yâr âyineyi
Eylemiş hem-renk feyz-i nevbahar âyineyi

- 1 Eyleyip evvel mücellâ hüsn-i yâr âyineyi
Sonra herkes kıldı ufk-ı intizâr âyineyi
- 2 Bin peri handan olur ka'r-ı hayâlinden nihân
Ol periler güldürür leyl ü nehâr âyineyi
- 3 Gâh bir zülf gâh bir gülrah dökerken sâyesin
Görmemek mümkün değildir bî karar âyineyi
- 4 Nev hatt-ı ruhsâr hûbân düşmüş yedi üstüne
Göz görür mü nûr içinde pür gubâr âyineyi
- 5 Hepsi yâdından silinmiş 'aksi yok bir çehrenin
Bî-vefâlıktan gerektir tuta 'âr âyineyi
- 6 Herkesin bir 'aynî izhâr eder amma kırar
Korkarım bir gün bir âh-ı inkisâr âyineyi
- 7 Ey "Şeref" âyine-yi şi'rin ne Pertev-i bârdır
Cilve-i feyziyle eyler şerimsâr âyineyi

N4**Emîri'ye**

Mef'ûlû / mefâ'ilü / mefâ'ilü / fe'ûlün

Gark oldu benim gözden akan âb arasında

Kâşâne-i dil kaldı o seyl-âb arasında

- 1 Şebnem gibi dişler leb-i gülfâm arasında
Encümdür 'akislerle güler câm arasında
- 2 Mehtâb değildir gece siner yed-i hilkat
Âyine tutar hüsnüne ecrâm arasında

-
- 3 Zülfünle ruhun beynine girmiş deli gönlüm
Rüyalı gezer mâh gibi şâm arasında
- 4 Âyât-ı muhabbet yazılan safha-i dilde
Cilven görünür vahy ile ilhâm arasında
- 5 Ölmek de yolunda bana vaslın gibi bir ‘îyd
Çırpınmada rûhum iki bayram arasında
- 6 Gelsin ne belâ varsa Şeref sevgiye dâir
Her gam yok olur mebde vü encâm arasında

N5**Muallim Nâci’ye**

Mefâ’ilün / fe’ilâtün / mefâ’ilün / fe’ilün

- 1 Güneş fer almış iken reng-i âl-i hüsnünden
Nasıl dem vurmali bilmem meâl-i hüsnünden
- 2 Cinâna benzedi dârü’l-gamûm olan gönlüm
Düşünce bir iki pertev zülâl-i hüsnünden
- 3 Bahâra bir hatt-ı butlân olurdu gülşende
Bir ince gölge düşeydi nihâl-i hüsnünden
- 4 Şükûfeler dağılır nûr içinde hülyâma
Hayâl içinde gülen hoş hayâl-i hüsnünden
- 5 Müzeyyen eyledi nâmın mecâlis-i dehri
Geçilmez oldu hemân kıl ü kâl-i hüsnünden
- 6 Cihân yağında düşer her kemâle zıll-i zevâl
O sâye geçmemektir kemâl-i hüsnünden
- 7 “Şeref” o hılkat-i rengini kim eder tasvîr

Ne bahs açıp duruyorsun misâl-i hüsnünden

N6

Muhyiddin Râif'e

Fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilün

Âlem-i 'ibretde bilsen biz ne demler görmüşüz

Hande-i mestâneler eşk-i nedemler görmüşüz

- 1 Biz ne dilberler ne şevk-ı engîz demler görmüşüz
Serfî diller gamzeler nârin sitekler görmüşüz
- 2 Topladık zevk-i bahâr bezm-i 'ışret şî'rini
Her gül rengini sâğırdan iremler görmüşüz
- 3 Neşveden feryâdlar tel tel örülmüş sînede
Beste-i 'uşşâkı inler zîr ü yemler görmüşüz
- 4 Sır u istiğnaya ders-i secde ta'lîm eyleyen
Sâhir âfetler güneşten gonca femler görmüşüz
- 5 Deyr-i 'aşk erbâbına teklif yokken vecd ile
Pâyini esnâma öptürmüş sanemler görmüşüz
- 6 Bir elinde câm-ı devlet bir elinde dest-i yâr
Taht-ı zerrîn emelde yine cemler görmüşüz
- 7 Nûr-i cânân berk urur her köşesinden renk renk
Sâye-i ağyâr yok beytû'l-haremler görmüşüz
- 8 Çıkmasın felek teng-i bahr-ı muhabbetten Şeref
Sâhil-i maksûd şeklinde 'adimler görmüşüz

N7

Tâhiru'l-Mevlevî ve İffet Beylere

Fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilâtün / fâ'ilün

Âteş-i aşkınla oldum bülbül-i zâr-ı cünûn

Tabîşârâdır gönülde şevki gülzâr-ı cünûn

Cezbe-i aşk eylemiş de kevni bir dâr-ı cünûn
Kalmamış âlemde hiçbir zerre hüşyâr-ı cünûn

- 1 Perde-i esrâr-ı Hak'tır şu'le-i nâr-ı cünûn
Gösterir bin reng-i hikmet sahn-ı gülzâr-ı cünûn
- 2 Bir derûni neşvenin mahkûmudur yeksir-i cihân
Ürpertişlerdir bütün âveng-i âsâr-ı cünun
- 3 'Akde 'aşkında pinhân ettiğinden sırrını
Rehgüzâr-ı hakda eyler fikret-i izhâr-ı cünûn
- 4 Ey halâyık nûrunu bir ka' kılan dîdârına
'Âşık olsa çok mu efkârınla bîmâr-ı cünûn
- 5 Künhüne çekdin mu'ted bir nikâb-ı kibriyâ
Bahs-i tahkîkında efkâr etti ikrâr-ı cünûn
- 6 Bir tecelli gösterip her zerrede hüsn-i ezel
Eylemiş dârü'l-fünûn 'âlemi dâr-ı cünûn
- 7 İn'ikâs eyler durur âyine-i eyyâmnda
Kisve-i 'irfâna girmiş şekl-i efkâr-ı cünun
- 8 İbtîlâ-yı 'ammedir cinnet Felâtun (Eflâtun) olsa da
Habîs-i kıl ü kâl olmuş 'akl-ı esrâr-ı cünûn
- 9 Çeşm-i mecnûna emeldi deşt-i Leylâ'yı melâl
Dîde-i Ferhâd'a Şîrin sed kühsâr-ı cünun
- 10 Tek hakîkat müncelî çeşm-i ulu'l-ebşârda
Kûş-i fikretten geçerken seyl-i edvâr-ı cünun

-
- 11 Berk berk oldukça envâr-ı muhabbet süsü
Hande hande serpilir dillerden esrâr-ı cünûn
- 12 Ben de saldım mâverâ-yı gaybe âh-ı 'aşkı
Etse lâyık 'âşikân ervâh-ı inkâr-ı cünûn
- 13 Kürsi-i 'ibretten ahvâli temâşâ eyledim
Vâkıf oldum kalmamış hiç kimse de 'âr-ı cünûn
- 14 İhtiyâr-ı cinnet etmiş hazreti İffet bile
Bâr-ı 'aklından daha ehven gelip bâr-ı cünûn
- 15 'Akl-ı küll üstad Tâhir emrini infâz için
Bir gazelle eyledi 'âlemde iş'âr-ı cünûn
- 16 Ben bu râh-ı nevde gerçi râcilim amma Şeref
Mahz-ı 'akl olmak beni etti giriftâr-ı cünun

N8**Hüseyin Sîret Beye**

Mefâ'ilün / mefâ'ilün / mefâ'ilün / mefâ'ilün

- 1 Çekerken haddine zülfün nikâb âheste âheste
Sarar hülyamı leyl-i mâhitâp âheste âheste
- 2 Şeb-i sevdâya bir bedr-i kemâl 'aşkıdır çehren
Ki üstünden geçer mevc-i sehâb âheste âheste
- 3 Semâ-yı dilde bir âvize-i şevk-i nücûm oldu
Saçıldıkça lebinden dürr-i tâb âheste âheste
- 4 Doğarken nâz ile hülyâ-yı zerrininin şeb-i dilde
Erir tîg-i müşenle ebr-i hâb âheste âheste
- 5 Süâl-i va'd vasliçün dehân açtıkça îmâlar

Verir ebrû-yi inkârın cevap âheste âheste

6 Döner peymâne-i nûr emelde ‘aks-i hüsnünden
Semâ-‘ı vecd ile necm-i habâb âheste âheste

7 Şeref tanzîre isti’câl kıldım Sîret üstâdı
Yorur mu râh-ı gayrette şebâb âheste âheste

Sonuç

Osmanlı Devleti’nin gücünü kaybettiği dönemlerde her alanda yenilik arayışları başlamış ve bilhassa XIX. yüzyılın ikinci yarısıyla birlikte siyasi ve sosyal değişim ve dönüşümlerin yanı sıra klasik Türk edebiyatında da Batı modelliğinde gelişen bir edebiyat geleneği Osmanlı coğrafyasında yerleşerek kendini iyice hissettirmiştir. Mehmed Âkif Ersoy, Abdülhak Hamid ve Yahya Kemal gibi aruzu ustaca kullanan birkaç şairin yazdığı şiirle Cumhuriyet döneminde cılız da olsa klasik Türk şiiri geleneği devam etmiş, aruzun son temsilcisi olarak nitelenen Abdurrahman Şeref Güzelyazıcı’nın vefatı ile bu sahnenin perdesi tamamen kapanmaya yüz tutmuştur. Günümüzde sayıları az da olsa klasik Türk şiiri geleneğini devam ettirmeye çalışan ve aruz vezni ile şiir yazan şairler bulunmaktadır.

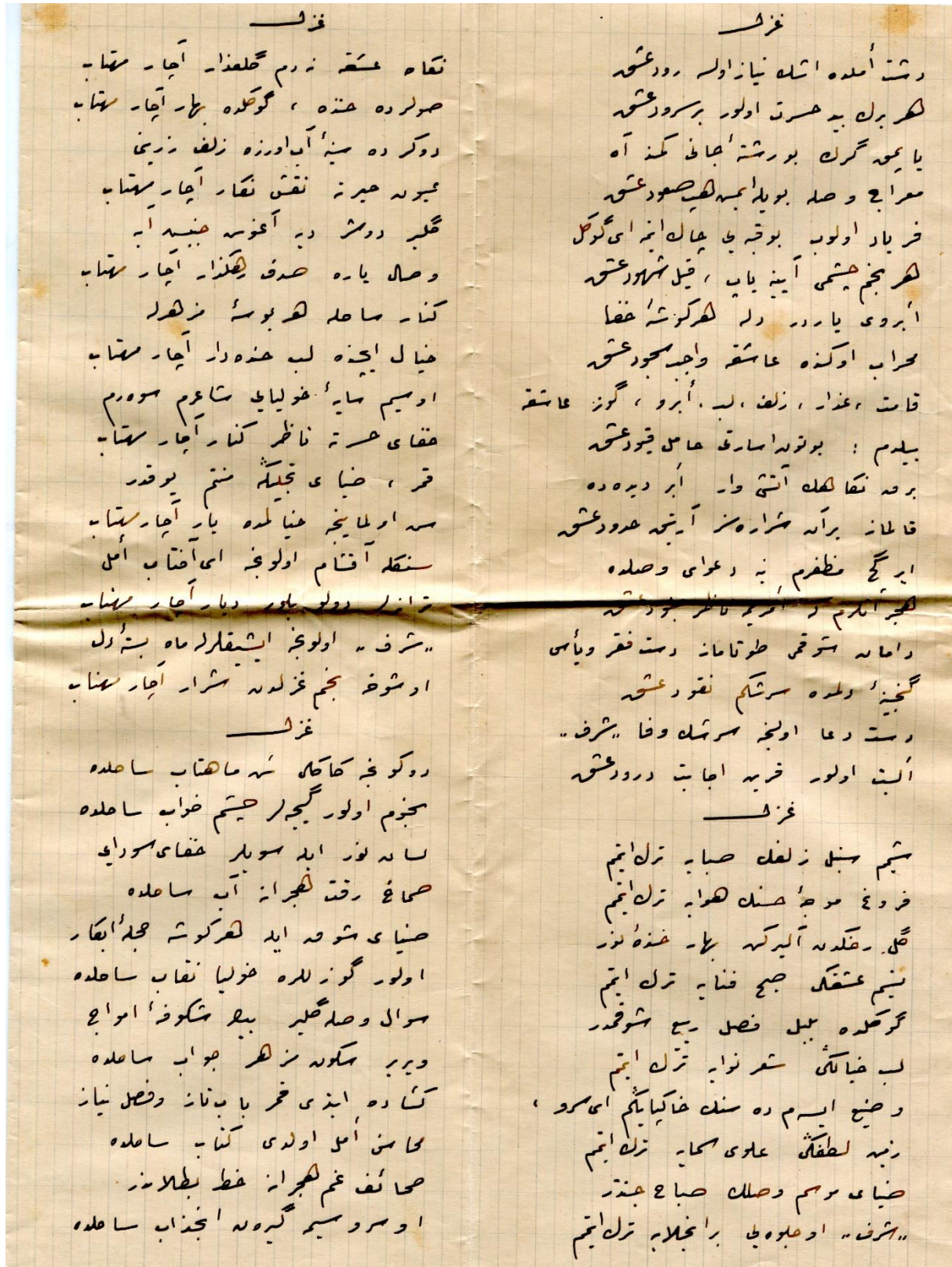
Çalışmamızda Güzelyazıcı’nın hayatı, edebî kişiliği ve eserlerine özet olarak yer verildikten sonra, klasik Türk edebiyatı alanında önemli olduğuna inandığımız ve daha önceki yayınlanmış eserlerinde yer almayan 34 şiiri üzerinde durulmuştur. 295 beyitlik 34 şiir özelinde yapılan şekil ve vezin, dil ve üslûp ve şiirlerin muhteva özellikleri çalışmalarında, Güzelyazıcı’nın klasik Türk edebiyatının geleneksel yapısına uygun olarak başarılı şiirler yazdığı tespit edilmiştir. O, divan edebiyatının en yaygın kullanılan ve en önemli nazım şekillerinden birisi olan söz konusu gazellerinin çoğunu âşikâne konulu yazmış, gazellerinde şühâne ve hâkimâne konulara da yer vermiştir. Onlarca meşhur şaire nazire yazması ve Hz. Peygamber’e (s.a.v.) olan derin muhabbetinden dolayı kırka yakın na’t kaleme alması ile na’t ve nazire şairi olarak anılan Güzelyazıcı’nın, yayınlanmayan şiirleri arasında 1 na’tı ve 8 naziresi de bulunmaktadır.

Güzelyazıcı, 1938 yılında yayınladığı ve 69 şiirinin yer aldığı *Eylül Yaprakları* kitabı ve 1944 yılındaki yayını olan ve 38 şiirinin bulunduğu *Gönül Yolcuları* eseri ile çok zor zamanlarda klasik Türk edebiyatı alanında önemli neşriyatlar yapmış, aynı dönemlerde ve daha sonraki yıllarda yazdığı 582 manzumelik divanı ile vefâtına kadar bu alandaki çalışmalarını sürdürerek klasik Türk edebiyatının nefes almasına ve bir müddet daha yaşamasına vesile olmuştur. 1944 yılında baskısı yapılan *Gönül Yolcuları* adlı eserinin sonunda “Yazanın basılmış eserleri” başlığı altında şiir ve edebiyata dair *Eylül Yaprakları* ve *Gönül Yolcuları* adlı eserler yer alırken, “Basılacaklar” başlığı altındaki listede *Divan-ı Şeref* (Şiirler), *Bahar Dalları* (Şiirler), *Hakikat Çiçekleri* (Şiirler), *Telden Tele* (Şarkılar), *Mezar* (Makber Naziresi) ve *Yeni Türk Aruzu* adlı eserleri bulunmaktadır. Bilindiği üzere şiir ve edebiyata dair söz konusu kitaplarından *Bahar Dalları*, *Hakikat Çiçekleri*, *Telden Tele*, *Mezar* ve *Yeni Türk Aruzu* adlı eserler Güzelyazıcı’nın kayıp çalışmaları arasındadır. Yayımlanan eserleri yanında yaptığımız bu çalışma ile de klasik Türk edebiyatına önemli katkılar sunan Güzelyazıcı’nın, kayıp olan diğer eserlerinin de en kısa zamanda bulunup neşredilmesi Türk edebiyatı adına temennimizdir.

Kaynakça

- Bayındır, A. (1996). Abdurrahman Şeref Güzelyazıcı. *TDV İslam Ansiklopedisi*. (C.14, ss. 331-332). TDV Yayınları.
- Büyük Gazete* (1976). İstanbul müftüsüyle bir mülakat. 11 Cemâziyelâhir 1396/9 Haziran 1976. ss.1.
- Çoştı, Ü. Kamil (2019). Abdurrahman Güzelyazıcı. <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/abdurrahman-guzelyazici> (Erişim: 05.07.2023)
- Diriöz, M. (1971). Abdurrahman Şeref Güzelyazıcı. *Töre Dergisi*, 91, ss. 9-11.
- Hoca Dehhâni (2017). *Hoca Dehhâni divanı*. (haz. Ersen Ersoy – Ümran Ay). Türkiye Bilimler Akademisi Yayınları.
- Güzelyazıcı, A. Ş. *Diyanet İşleri Başkanlığı özlük dosyası*. Darülfünun İlahiyat Fakültesi Mezuniyet Yazısı.
- Güzelyazıcı, A. Ş. *İstanbul Müftülüğü meşihat arşivi*. Nüfus Hüviyet Cüzdanı Sûreti. Arşiv No: 0289_003_250.
- Güzelyazıcı, A. Ş. (1938). *Eylül yaprakları*. Şirketi Mürettebiye Basımevi.
- Güzelyazıcı, A. Ş. (1944). *Gönül yolcuları*. Sinan Matbaası ve Neşriyat Evi.
- Güzelyazıcı, A. Ş. (2021). *Abdurrahman Şeref Güzelyazıcı ve divanı*. haz. Emrah Gökçe. DİB Yayınları.
- Işık, A., & Büyüker, K. (2019). *Ağa kapısından şeyhülislamlığa İstanbul Müftülüğü*. TDV Yayınları.
- Levend, A. S. (1988). *Türk edebiyatı tarihi*. (C. I, ss. 25-26). Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Pekolcay, N. (1994). *İslâmî Türk edebiyatı tarihi*. Kitabevi Yayınları.
- Şemseddin Sâmî (1978). *Kâmûs-i Türkî*. Çağrı Yayınları.
- Yatgın, A. (2015). Âlim, edip, müftü Abdurrahman Şeref Güzelyazıcı. *Din ve Hayat Dergisi*. 24, ss. 144-149.

EK: Abdurrahman Şeref Güzelyazıcı'nın kendi el yazısı ile yazdığı şiirlerinden örnekler



تظیر لر

«باقی» ۹ :

گلستان جماله بیل لجرانی ز جانا
لب عتقله ازلده شیوه گریانی ز جانا
عجبی اغمز دن گیمه بر لغمه نشوه
مزایر مدلاله معنی الیانی ز جانا
جستاره امدده شمع صندل شعله یار ادسون
که بزلرده آنله بر دمه خدانی ز جانا
نورلا انظاره دونه اتمکز فکر وصاله
بیض آل عتقله بی حدود عجمانی ز جانا
سرسک لجران ریانه ایدرسه هیوتمی دنیای
بیابان جنونک جاناک بر صوفانی ز جانا
اگرچه ناممز دیوانه در عاقله غنده
صفتقه سرای حکمتک سلطان ز جانا
«سرف» غم یکمز آلام خرافک امدادون
المرله مطاع «ارجم» خرمانی ز جانا

«فضولی» ۱۰ :

ای صبا عرصه ایله دلداره یرتیان حال
قیل گل رضا شبنم سرشک آلمی
قصه خونیه لجرانم سرکوتیده یاز
شکل زلفدن یرتیان بللسون امدالی
ای بری گر سایه اینتیدی قرار آینه
نقش ایدرم سینه که سوداگی تمنا
موت، حرف جسم بر خط بطلان اولسه
ضیعه عتقه امقانه فوجانه قاید الهامی
موبله القم یازمه کراما کاتبیه
صاقلاسیه صرتمه جان لوخده قیل دقالمی
عشقون اوز که کناهم یوقه که افلال ایلسون
صفوت قبله دولسه دفتر اعمالی
لهر تیک بحراب ابرودمنه فیلم بر نماز
شعله لذیذوم «سرف» آذره اقبالی

«واصف» ۱۱ :

سند ضیعه بیلک جام جان پرورده قالمدر
بنم رنله خزانم گلشنه سفیده قالمدر
زلزالک سایه سندن بر سکون اینزمی لجرانه
اینمده جھاندر صحه محسره قالمدر
کریانم آصیه سب تا بحر ... جلاد غمزه ظله
حک اول ابروی کیم امید جان هجرده قالمدر
گوره بدی بدرتام یلصعشک عتقه خیالده
صانیدی جلوه دیداردر کوترده قالمدر
جماله گورگه بیلک بر عجمانی قالدیروب اتم
حریر کاظمده ساده صول بر یرده قالمدر
«سرف» سربال عتقله اوشوقه عرسه یوکسلم
ملودمه اتر یوقه کریم گوگدم یرده قالمدر
«نامرکال» ۱۲ :

بوفد خلقم الفقه را خجدایمز
اهل کلامه در نرم آنجاوه خطایمز
کوسه لغزده یوقه لیمز دن صیقانه نوا
جبال صبح سید بوغولسه ربایمز
گولمه ظلام دلده صولوه بر خیال خج
دوغماز فضای محنه آل آفتایمز
ضواب اجلده دیدر امید آزار وفا
نرم لیال اولده ظل عذایمز
اشک بخوم ایچده کی مهنابه دوغش
آغلار هیمتده ضیای شبایمز
جو روغیا یوقه اتمه که ای بخت عاقبت
برگون اولور سنکده صول برهایمز
صولمه خزان ایچده نه غم ای «سرف» ایچار
صبح بقاده گلشنه قیل خدایمز